

**WAKA BUKU
SURINAME**

Het land van de vele mogelijkheden en de vriendelijke mensen.

Suriname, makkelijk met het vliegtuig te bereiken, is een veelheid van culturen, samengekomen op een stukje van de aarde dat ook gezegend is met een prachtige natuur. Het toerisme in Suriname is volop in ontwikkeling. Suriname wordt steeds bewuster van haar verantwoording voor het behoud en onderhoud van eigen natuurschoon.

Het ongerepte regenwoud dat grote onafgebroken delen van het landoppervlak beslaat, is nog vrijwel onbewoond. Er komen dieren, plantensoorten en bomen voor, die door de wetenschappers nog niet ontdekt zijn.

Of het nu gaat om lekker uitrusten en genieten van een welverdiende vakantie, of het avontuur opzoeken, kennismaken met allerlei exotische tropische vissen, of om onze gewoontes en culturen beter te leren kennen, of gewoon nieuwe dingen ontdekken, in Suriname kan het allemaal.

U merkt het, Suriname heeft u veel te bieden

Phillip Lutz
Ceo ANDA Suriname

Dit is een gratis uitgave van Stichting ANDA Suriname. U kunt Waka Buku Suriname gratis naar al uw vrienden en kennissen doorsturen. Waka Buku is gratis te downloaden via de website:

- www.suriname.NU
- WWW.ANDASURINAME.COM

Stichting ANDA Suriname wil zonder winst oogmerk, een zo objectief en uitgebreid mogelijk beeld geven van Suriname, het land, de geschiedenis, de mensen, de culturen en het erfgoed.

Heeft u een website voor uw bedrijf of winkel in Suriname en staat deze nog niet bij onze linken, stuur ons een email en deze wordt opgenomen.

- [Vermelding in Waka Buku](#) (klik hierop)

Heeft u een tip, suggestie of voorstel? Heeft u ergens een goede behandeling gehad en wil dat graag delen met andere toeristen? Stuur ons een email.

- [Misschien een tip](#) (klik hierop)

Of wilt u misschien een Waka uitdelen?

- [Een Waka voor deze zaak](#) (klik hierop)

Colofon:

Foto's: Myra Winter, Pieter Nijdam, Sandra Cheng, Jasper Kussendrager, Danielle de Bruijn, Fayzal Abdoelrazak en Mark Flu
 Redactie: Ph. Lutz, J. Egberts, J. Moesa
 Teksten: Dr. A. Loor (o.a. SURINAME IN DE 20 ste EEUW)
 Vormgeving: Ph. Lutz, J. Egberts

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting ANDA Suriname en of de fotografen mag niets uit deze uitgave verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zelfs niet in digitale vorm of op het internet.

Wij hebben getracht om van het overige grafische materiaal de eigenaren te achterhalen. Indien u meent aanspraak te maken verzoeken wij u zo spoedig mogelijk contact met ons op te nemen.

Uitleg interne en externe link en Waka:

Naar inhoudsopgave (klik hier) *(bovenaan elke pagina te vinden)*

De inhoudsopgave bestaat uit interne linken. U gaat automatisch naar de pagina door op de tekst van de inhoudsopgave te klikken

◆ Interne link in Waka Buku naar een hoofdstuk

● **Externe link naar een website voor meer informatie**

(U moet wel verbonden zijn met het internet)

Dit is een Waka. Een positieve beoordeling. Bedrijven, restaurants, hotels, guesthouses en of winkels kunnen van u een waka krijgen, als u ze nomineert. Het gaat dus wel om uw eigen ervaring. Wij zullen op regelmatige basis controleren of de service nog steeds hetzelfde is.

29 oktober 2008: Er is een nieuwe vissoort ontdekt door de internationale wetenschap. De katvis draagt de naam **Pseudancistrus Corantijniensis** en is vernoemd naar de Corantijnrivier, waar de vis werd gevangen, zo meldt de Times. Het onderzoek werd uitgevoerd door de twee wetenschappers Sophie Chambrier en Juan Montaya-Burgos van de Universiteit van Geneve, Zwitserland.

De katvis is herkenbaar aan de witte stippen, die van de staart naar de kop toe steeds groter worden. Hij komt alleen voor in de kustwateren van het Guyanaschild, op dieptes tussen de 1 en 1,20 meter. Hij voedt zichzelf met in het water levende kleine dieren, zoals slakken, libellen- en muskietenlarven, en behoort daardoor tot de roofvissen.

Inhoud

Klik op het hoofdstuk dat u wil zien

1	◇	De Republiek Suriname	Blz. 5
2	◇	Weer, klimaat en temperatuur	6
3	◇	Feiten in het kort	7
4	◇	Belangrijke telefoonnummers	9
5	◇	Munteenheid (kaartengeld)	10
6	◇	Nationale feestdagen en officiële vrije dagen	11
7	◇	Uitleg culturele en religieuze dagen	12
8	◇	Voorkomende talen	18
9	◇	Afwijkende betekenissen Surinaamse woorden	19
10	◇	Misverstanden	20
11	◇	Algemene tips (In en uitvoer)	21
12	◇	Omgang	23
13	◇	Water (drinken en zwemmen)	25
14	◇	Kleding, schoenen en verbranden	26
15	◇	Insecten	27
16	◇	Wat mee te nemen op een tour / De beste touroperator	28
17	◇	Afstanden in kilometers	29
18	◇	SURINAME IN DE 20 ste EEUW	30
19	◇	Buitenlandse vertegenwoordigingen	39
20	◇	Ambassades en Consulaten v/d Republiek Suriname	40
21	◇	Enkele vruchten	41
22	◇	Groenten	43
23	◇	Reptielen (Slangen, kaaimannen, enz)	45
24	◇	Apen	47
25	◇	Roofdieren	48
26	◇	Enkele vogelsoorten	49
27	◇	Recepten	51
28	◇	Hotels	54
29	◇	Guesthouses	55
30	◇	Zeg het in 5 verschillende talen	56
31	◇	Internetadressen van Surinaamse bedrijven/instanties enz.	57
32	◇	Restaurants / eetgelegenheden	58
33	◇	Kaart van het centrum van Paramaribo	60

De Republiek Suriname

Suriname ligt in Zuid-Amerika tussen de 2° en 6° Noorder Breedte en 54° en 58° Wester Lengte en grenst in het noorden aan de Atlantische Oceaan, in het westen aan Guyana, in het oosten aan Frans-Guyana en in het zuiden aan Brazilië. De hoofdstad is Paramaribo.

De naam is waarschijnlijk afgeleid van Surinen, een vroegere Indianenstam in Suriname. Vroeger werd Suriname ook wel Nederlands-Guyana genoemd. Op heel oude kaarten werd ons grondgebied aangeduid als: "Zurinaamen"

Suriname heeft een oppervlakte van ca. 164.000 km² en is daarmee ongeveer 4 maal groter dan Nederland. En 156 maal groter dan de Nederlands Antillen, inclusief Aruba.

In Suriname leveren de elektriciteitscentrales **110/127** volt / 60 cycles (herz). (Nederland heeft **220** volt / 50 Herz). In het binnenland werkt men vaak met een lichtmotor en daardoor is er niet altijd op alle plaatsen elektriciteit, of alleen tijdens bepaalde uren.

Vanwege de integratie tussen de verschillende etnische bevolkingsgroepen zijn er ook vele kleurlingen ontstaan, de zogenaamde 'melting pot'. Uiteindelijk ontstond zo deze bevolking waarin alle kleuren uit het hele bonte palet vertegenwoordigd zijn, toch wel uniek in de wereld.

Artikel 8 van de Grondwet van Suriname, lid 2 zegt daarover het volgende: "Niemand mag op grond van zijn geboorte, geslacht, ras, taal, godsdienst, afkomst, educatie, politieke overtuiging, economische positie of sociale omstandigheden of enige andere status gediscrimineerd worden."

Iedere bevolkingsgroep heeft haar eigen feestelijke gelegenheden, waar u als toerist op een positieve manier kennis van kan nemen en vaak wordt u zelfs uitgenodigd om aan zo 'n festiviteit deel te nemen.

Weer, klimaat en temperatuur

Suriname heeft een tropisch klimaat. De temperatuur is hier gemiddeld tussen de 23 graden en de 37 graden. De koelste tijd van de dag is zes uur 's morgens en de warmste tijd is tussen 12.00 uur en 14.00 uur (+/- 37 graden Celsius). Daarna koelt het weer geleidelijk af.

De noord oost passaat wind zorgt dan voor afkoeling in het kustgebied. Door de hoge gemiddelde luchtvochtigheid, (overdag 80% en 's nachts 95%) en de wind die voor veel afkoeling zorgt, voelt het minder warm aan, dan bijvoorbeeld in Nederland bij een zelfde temperatuur. De warmste maanden zijn in de grote droge tijd, Augustus t/m November en de koelste periode is in de kleine droge tijd, van Februari t/m eind Maart.

Wij hebben 4 seizoenen. De kleine regentijd, van begin December tot begin Februari. De kleine droge tijd, van begin Februari tot eind April. De grote regentijd, van eind April tot half Augustus. En tenslotte de grote droge tijd, van half Augustus tot begin December.

In Suriname kan het vaak stortregenen. Werkelijk met bakken tegelijk. Daar helpt een regenjas en paraplu maar weinig tegen. (een regenkak, bestaande uit jas en regenbroek is weinig praktisch, omdat u vanwege de warmte dan weer snel nat bent van het zweet)

Een voordeel is dat je de regen vaak "hoort of ziet" aankomen en dat het bijna altijd maar van korte duur is. Als je wordt overvallen door de regen, zoek dan net als ieder ander, snel een schuilplaats, want binnen enkele seconden ben je doorweekt. De neerslag is gemiddeld 2200 mm per jaar.

Feiten in het kort

1. De hoofdstad is Paramaribo.
2. De geld eenheid in Suriname is de **SRD** Surinaamse Dollar en bestaat uit 100 dollarcenten. De koers is gekoppeld aan de US dollar (1 US \$ = SRD 2,71)
3. Het internationale vliegveld is Zanderij (JAP) en ligt op 45 kilometer van Paramaribo. Als u in een van de grotere hotels logeert, dan staat er vervoer voor u klaar naar dat hotel.
4. Suriname heeft links verkeer. Maar let op, er gebeuren nogal veel ongelukken per dag. Het is dus niet verstandig zelf een auto, motor, bromfiets of fiets te besturen, tenzij u wat beter gewend bent aan het hectische verkeer.

5. Taxi's en bus zijn erg goedkoop. De bus vertrekt niet op bepaalde tijden, maar wanneer deze vol is. Er wordt vaak luide muziek in gedraaid en als u daar niet tegen kan, is het niet raadzaam in de bus te stappen.

6. Suriname heeft een multi-raciale bevolking met een grote verscheidenheid aan cultuur uitingen. Het bewonersaantal is ca. 500.000, waarvan ca. 260.000 inwoners in het stadsdistrict Paramaribo.

De oorspronkelijke bewoners zijn de Indianen, ook wel inheemsen genoemd. De etnische verscheidenheid vindt haar ontstaan in de koloniale tijd, waarin de Afro-Surinamers als slaven uit Afrika werden ingevoerd; de Hindostanen, Javanen en Chinezen als Contractanten, terwijl ook Libanezen, Joden en Europeanen zich in de kolonie vestigden.

7. Elektriciteit. Vrijwel overal 110/127 volt (60 Herz) Grotere hotels beschikken doorgaans ook over 220 volt.
8. Suriname is een democratische Republiek met een gekozen President. De Nationale Assemblée (DNA) telt 51 gekozen volksvertegenwoordigers.
9. Suriname heeft een uitgebreide cuisine, die bestaat uit vele inheemse gerechten, maar ook uit allerlei andere soorten gerechten van bijvoorbeeld het Caraïbisch gebied en Europa (voornamelijk Nederland / België)
10. De officiële taal is Nederlands en wordt door iedereen gesproken. Daarnaast wordt veel Engels en Sranan gesproken.

11. Om Suriname te bezoeken heeft u een paspoort nodig, dat ten minste nog 6 maanden geldig is op de dag van vertrek en een geldig visum. Het visum kunt u elektronisch aanvragen via het internet via **• Consulaat Suriname in Nederland.**
12. Personen ouder dan 60 jaar kunnen in Suriname bij aankomst op Zanderij een visum aanvragen. (Is goedkoper. – 30 SRD - Maar wachten in de hitte na een lange reis is vaak geen pretje)

*U heeft **geen visum nodig** als u ingezetene bent van: Antigua and Barbuda, Barbados, Belize, Brazilië, Chili, Costa Rica (alleen voor houders van een dienst- en diplomatiek paspoort), Colombia (alleen voor houders van een dienst-, diplomatiek en officieel paspoort), Cuba (alleen voor houders van een dienst-, diplomatiek en officieel paspoort), Dominica, Filipijnen, Gambia, Guyana, Grenada, Hong Kong: (let wel: alleen voor houders van paspoorten uitgegeven door de Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China), Voor overige houders van paspoorten uitgegeven door Hong Kong is wel een visum vereist bij verblijf langer dan 14 dagen, Israël, Jamaica, Japan, Maleisie (als de duur van verblijf niet langer dan 30 dagen is), Nederlandse Antillen (alleen voor ingezetenen met een Nederlands paspoort), St. (Christopher) St. Kitts & Nevis, St. Lucia, St. Vincent and Grenadines, Singapore, Trinidad and Tobago, Venezuela (alleen voor houders van een diplomatiek paspoort), Zuid Korea en Zwitserland.*

13. Een vaccinatie tegen gele koorts en Cholera is alleen nodig als u uit een land of gebied komt, waar besmetting van deze ziektes voorkomt.
14. Het is verstandig om malaria kuur in te nemen. Zeker als u het binnenland zal bezoeken. Maar ook in Paramaribo zelf, tijdens de regentijden is dit geen overbodige luxe. Informeer voor het laatste nieuws hierover bij het BOG Buro voor Openbare Gezondheidszorg, aan de Rode Kruislaan 22, in Paramaribo.
15. Paramaribo en omstreken heeft kraanwater. Dit is schoon en veilig te drinken.
16. In Paramaribo zijn diverse internetcafé's waar u voor weinig geld kunt internetten. (mailen, chatten en dergelijke)
17. Suriname beschikt over moderne ziekenhuizen, goed opgeleide artsen en uitstekend opgeleide gezondheidswerkers.

Diverse Apotheken in de stad zorgen voor een goede aanvoer van alle medicijnen.

Academisch Ziekenhuis met EHBO afdeling

Belangrijke telefoonnummers

Politie Alarmnummer		115
Centrale Meldkamer	Duisburglaan 43 – 45	49 24 11 / 49 24 61
Politieburo	Keizerstraat 23	47 77 77
Politieburo	Nieuwe Haven	40 28 31
Brandweer Alarmnummer	Verlengde Gemenelandsweg	110
Ziekenhuizen		
Spoedeisende hulp / EHBO		113
EHBO AZ	Flustraart	44 22 88
Wachtdienst dokter		148
Albina	Albina	34 10 90
Diakonessenhuis	Ziniastr 64	49 96 44
Militair Hospitaal	Ph. Abraham Samsonstraat	44 01 14
's Lands Hospitaal	Henck Arronstraat 64	47 36 55
St. Vincentius ziekenhuis	Koninginnestraat	47 12 12
Medische Zending	Zonnebloemstraat 45-57	49 94 66
Streekziekenhuis Nickerie	Annastraat 35	23 12 41
Nederlandse Ambassade	Van Roseveltkade 5	47 72 11
Sun and Forest tours	Kleine Waterstraat 1 b	47 83 83

Munteenheid

De officiële munt van Suriname is de SRD, de Surinaamse Dollar. (SRD). Deze is opgedeeld in 100 cent. De munten zijn onderverdeeld in muntstukken van 1, 5, 10 en 25, 100 en 250 cent.

De waarde van de SRD is gekoppeld aan de US Dollar, (1 US \$ = SRD 2,71) waardoor het voor u aantrekkelijk is, om een vakantie in Suriname door te brengen. Een lage US dollar koers betekent dus meer SRD's voor elke Euro.

U kunt in Suriname met uw Nederlandse pinpas bij de **ATM** automaten (Surinaamse versie van de Nederlandse flappentapper) gewoon geld opnemen. U krijgt Euro's. Bij 't Vat staat ook een wisselautomaat, die uw euros in SRD wisselt.

Bij de ATM's van de De Surinaamse Bank is het nu ook mogelijk om SRD dollars op te nemen in plaats van euro's. Deze geldautomaten zijn te herkennen aan Maestro-logo. U ziet thuis op uw afrekening het afgeschreven bedrag met de op dat moment geldende koers en transactie kosten, die per bank wel verschillend kunnen zijn.

Bij de grote banken en grotere hotels kunt u met Credit cards en Traveler Cheques terecht.

De wisselkoers kan per instantie verschillen. Kijk en informeer dus eerst naar de op dat moment geldende koersen en vergelijk. Wissel a.u.b. uw geld niet in bij vreemde personen of op straat. Er lopen grappenmakers tussen, die u kunnen oplichten. Bovendien is het strafbaar.

Het kaartengeld, in de periode 1761-1828

Kaartengeld, voor- en achterzijde

De eerste uitgifte van kaartengeld in coupures van f 10.- was gedekt door goede wisselbrieven. Bij vertrek uit de kolonie kon men bij het Bestuur dit geld inruilen voor wissels op Nederland. In 1761 begon echter de ongedekte uitgifte van kaartengeld door het Bestuur. De nederlandse Directie der Sociëteit van Suriname heeft het gevaar van te grote uitgifte van dit gemakkelijk te vervaardigen papieren staatsgeld ingezien en getracht hieraan paal en perk te stellen.

De Nationale feestdagen en officiële vrije dagen van de Republiek Suriname.

	2009	2010
Nieuwjaar	donderdag 1 januari 2009	dinsdag 1 januari 2008
Holi (Pagwa)	woensdag 11 maart 2009	maandag 1 maart 2010
Goede Vrijdag	vrijdag 10 april 2009	vrijdag 2 april 2010
2e Pasen	maandag 13 april 2009	maandag 5 april 2010
Dag van de Arbeid	vrijdag 1 mei 2009	zaterdag 1 mei 2010
Dag der Vrijheden	woensdag 1 juli 2009	donderdag 1 juli 2010
Dag der Inheemsen	zondag 9 augustus 2009	maandag 9 augustus 2010
Ied Ul Fitre	zondag 20 september 2009	vrijdag 10 september 2010
Onafhankelijkheidsdag	woensdag 25 november 2009	donderdag 25 november 2010
1e Kerstdag	vrijdag 25 december 2009	zaterdag 25 december 2010
2e Kerstdag	zaterdag 26 december 2009	zondag 26 december 2010

Uitleg culturele en religieuze dagen

SURINAAMSE CULTURELE / RELIGIEUZE FEESTDAGEN

ASJOERA (Moslim)

De 10e dag van de 1e maand. Een vrijwillige vastendag in de moskee. Voordat het vasten in de maand Ramadan verplicht werd gesteld, werd deze dag als vastendag in acht genomen.

BERSIH DESOH (Javaans)

Bersih Desoh betekent voor de Javanen: de opschoning van het woongebied door middel van de verdrijving van boze geesten. Op deze dag vindt er een offermaaltijd plaats om de goede geesten rijkelijk te voeden, opdat zij krachtig genoeg zijn om de boze geesten te verdrijven en te waken over het welzijn van de mens.

Voor deze gelegenheid neemt iedereen een portie eten mee, waaronder de beste stukken van het vlees, wat daarna weer wordt herverdeeld onder de participanten.

DIVALI (Hindoe)

Divali is een Hindoe feestdag, vindt plaats tijdens de nieuwe maan in oktober/november, en is gewijd aan de godin Lakshmi. Lakshmi staat daarbij voor de zorgzame moeder.

Zij brengt geluk en voorspoed binnen het gezin. Het zijn dan ook met name de moeders die geëerd worden tijdens deze dag. Divali heeft tevens de betekenis van een nieuw begin; de duisternis maakt plaats voor het licht.

Het huis en de omgeving worden schoongemaakt en in en rondom het huis worden talrijke lichtjes, Dia's, aangestoken; er vinden gebedsdiensten plaats; de beste vegetarische spijzen worden bereid en de beste kleren aangetrokken.

EID-OEL ADHA (Moslim)

Eid-Oel Adha is het slachtfest van de Moslims en duurt drie dagen. Dit offerfeest wordt gevierd ter nagedachtenis aan de gebeurtenis waarbij de heilige profeet Abraham op Gods bevel het allerliefste moest offeren: zijn enige zoon Ismaël. Met de bereidheid dit uit te voeren toonde Abraham zijn absolute onderwerping aan het gezag van Allah. In plaats van Ismaël mocht Abraham een ram offeren.

Op iedere Moslim die hiertoe in staat is rust de plicht om een vierpotig dier te offeren, waarmee de volmaakte onderwerping aan het gezag van Allah wordt gesymboliseerd. Tijdens deze dagen houdt men gebedsbijeenkomsten en brengt men een ritueel offer. Anders dan in Suriname worden in Nederland voor dit offerfeest praktisch geen koeien of stieren geslacht, maar vindt het offer vooral in de vorm van een geslacht schaap plaats. Het is de gewoonte om dit vlees te delen met familie, vrienden, burens en minderbedeelden.

EID-OEL FITR / BODO-FEEST (Moslim)

EID-OEL FITR of ook BODO-FEEST bij de Javanen. Dit is het feest dat door de Moslims gevierd wordt ter afsluiting van de vastenmaand Ramadan. Het staat ook wel bekend als het Suikerfeest om dat er op deze feestelijke gebeurtenis veel zoetigheden geserveerd worden. Iedere Moslim dient zich rein naar de moskee of een andere open ruimte te begeven om Allah te danken. Bij het verrichten van de gebedsdienst is men verplicht zijn liefdegave te doen. De liefdegave is een vrijwillige bijdrage in geld voor de behoeftigen. Na het officiële gedeelte legt men huisbezoekjes af om elkaar Id-mubarak (zalig-feest) toe te wensen. Daarna wordt het gevierd in huiselijke kring, waarbij ook burens, kennissen en familieleden worden uitgenodigd en onthaald op een overvloedig maal en allerlei lekkernijen. De kinderen krijgen vaak wat cadeautjes van hun ouders op deze dag. Het feest duurt één dag.

HANUMAN JAYANTI (Hindoe)

Een Hindoe feestdag ter ere van de geboorte van Hanuman. Na Ram is, onder de Surinaamse Hindoes, Hanuman de meest populaire godheid. Zijn populariteit dankt hij aan zijn alom in het epos Ramayana uitvoerig beschreven daden van moed en beleid en aan zijn edele eigenschappen van trouw en kuisheid.

Hij wordt als de meest ideale aanhanger en als trouwe, onbaatzuchtige en toegewijde dienaar van Ram beschouwd. Door de vrome Hindoe wordt hij aangeroepen als beschermer tegen en als verdrijver van kwade geesten en demonen. Tijdens diensten wordt uit de Hanuman-chalisa (loflied aan Hanuman) voorgelezen en wordt zijn jhandi (vlag aan een bamboestok) geplant.

HOLI / PHAGUA (Hindoe)

Holi, ook wel Phagua genoemd, is het Hindoe-nieuwjaarsfeest. Het begint op de avond van de volle maan en duurt tot de eerstkomende dinsdag. Het is de gewoonte om op de vooravond van de Holika, in aanwezigheid van een pandit, een brandhoop aan te steken. De stapel stelt het kwade voor (de heks Holika). Op de ochtend van de Holika besmeert men elkaar met een beetje as van de brandhoop en gaat men bij elkaar langs om elkaar subti-holi te wensen; voorspoed in het nieuwe jaar.

Vooral de jongeren gaan bij deze gelegenheid in grote getale de straat op, waarbij men feest viert en elkaar besprenkelt en besmeert met welriekende stoffen als parfum en poeder en met rode en groene kleurstof als teken van vriendschap en hoop voor de toekomst. De ouderen komen voornamelijk binnenshuis bij elkaar.

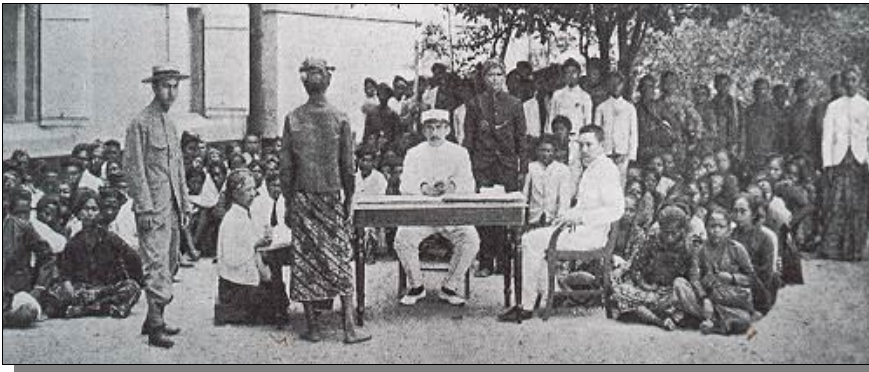
HOLIKA DAHAN (Hindoe)

Dit is de vooravond van het Holi-feest, waarbij de opgerichte Holika (het kwaad symboliserend) onder veel belangstelling wordt aangestoken. Dit vindt altijd plaats op de laatste dag van de maand Phagun. Het is dan volle maan.

Na deze plechtigheid, onder leiding van een pandit (priester), zingen de aanwezigen onder andere Chautaa's. De Chautaa's zijn liefdesliederen ter ere van Ram en Krishna.

DAG VAN DE JAVAANSE IMMIGRATIE.

Op 9 augustus 1890 kwam het eerste schip, de 'Prins Alexander', met Javaanse contractarbeiders aan in Suriname.

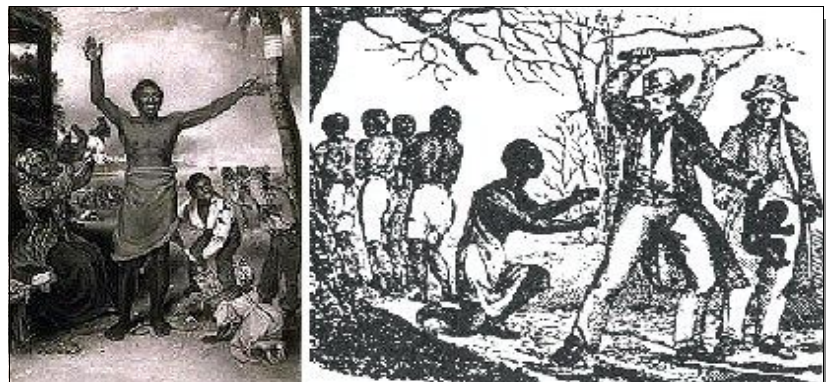
Deze dag wordt door de Javanen herdacht.

KETI KOTI (Afro Surinaams - algemene vrije dag)

Keti Koti ook wel: DAG DER VRIJHEDEN (Keti Koti betekent: verbreking van de kettingen) genoemd. Op 1 juli 1863 werd in Suriname de slavernij afgeschaft.

Deze dag wordt met name door de Afro Surinamers in Suriname en Nederland elk jaar weer herdacht.

LAILAT AL QADR (Moslim)

Dit is de 27e nacht van de Ramadan. Het is voor de Moslims een speciale nacht, de nacht van de uitzonderlijke waarde, waarbij men naast de verplichte gebeden in de Moskee tevens vrijwillige gebeden verricht. Want, zegt een speciaal daaraan gewijd hoofdstuk van de Koran: Deze speciale nacht is beter dan duizend maanden, om je tot Allah te richten voor zegeningen.

MILAN KA DIEN (Hindoe)

Immigratiedag. De dag waarop de eerste Hindostaanse immigranten voor het verrichten van contractarbeid aankwamen in Suriname op 5 juni 1873, met het zeilschip "Lalla Rookh". Deze dag wordt meestal groots herdacht, waarin men in toespraken stilstaat bij de betekenis en het belang van deze immigratie en bij de immigratie van Hindostanen naar Nederland.

NIEUWJAAR (Chinees)

Met het Chinees Nieuwjaar, Chun-Jie, wordt in de grote steden een draken-dans met bijbehorend vuurwerk gehouden. Binnen de familie is het de gewoonte om oudejaarsavond een bad met speciale kruiden te nemen opdat het slechte wordt afgewassen.

De volgende dag steekt men zich in de beste kleren, komt men in familieverband bij elkaar, eet men de beste gerechten en geven de getrouwen aan met name de kinderen rode envelopjes met geld.

NIEUWJAAR (Moslim)

Voor de Moslims begint de jaartelling tijdens de verhuizing van de profeet Mohammed van Mekka naar Medina, in het jaar 622 na Christus. Mohammed werd uit Mekka verdreven vanwege zijn geloofsstandpunten. In Medina kreeg de Islam vaste vorm. Na een periode van 8 jaar kwam Mohammed in Mekka als overwinnaar terug.

Veel stammen sloten zich toen bij hem aan. Het Moslim kalenderjaar duurt ongeveer 354 dagen, oftewel 12 maan-maanden. Een maan-maand is de tijd die de maan nodig heeft om tot dezelfde schijngestalte terug te keren, nagenoeg 29 dagen en 13 uren. Het 'westerse' kalenderjaar, wordt berekend naar de tijd die de aarde nodig heeft om één keer in haar baan om de zon te draaien.

Dat is nagenoeg 365 dagen, 5 uren, 48 minuten en 45 seconden. Het Moslim Nieuwjaar wordt door de Moslims niet gevierd.

NIEUWJAAR (Algemeen)

ONAFHANKELIJKHEIDSDAG (Algemeen)

Nationale feestdag. Tot 1975 was Suriname een Nederlandse kolonie.

Op 25 november 1975 werd Suriname een onafhankelijke republiek. Deze dag is in Suriname een officiële feestdag en vrije dag.

RAKSHA BANDHAN (Hindoe)

Een Hindoe feestdag waarbij met enig ceremonieel een beschermingskoord (rakhi) wordt gebonden om de pols van degene op wiens bescherming men rekt.

Het is gebruikelijk dat de rakhi door een zus wordt gebonden om de rechterpols van haar (echte of aangenomen) broers.

In Suriname ging vroeger op deze dag de pandit (priester) bij chela's (leerlingen) langs om hen de rakhi om te binden, die als een soort amulet bescherming (raksha) geeft tegen boze geesten en kwade invloeden.

Hoewel Raksha Bandhan een intiem karakter heeft, worden de laatste jaren openbare bezinnings-bijeenkomsten georganiseerd, die cultureel / religieus en vormend van aard zijn en waarbij de vrouw centraal staat.

RAMADAN (Moslim)

De vastenmaand voor de moslims over de gehele wereld een belangrijke sociale en religieuze belevenis. Van jong tot oud, van arm tot rijk, elke moslim zal proberen om het vasten te volbrengen.

De een begint op deze dag, terwijl de andere een dag later begint met vasten en ook een dag later ophoudt. Afhankelijk wanneer zij menen de juiste maanstand waar te nemen.

Voorkomende talen

Suriname is veeltalig. De officiële taal is het Nederlands. Bijna alle hoger geschoolden spreken en verstaan vloeiend Engels. Het Sranan, dat zich al vroeg tijdens het begin van de slavernij als Afro-Surinaamse taal ontwikkelde, is te onderscheiden van de Afro-Surinaamse talen zoals die in het binnenland worden gesproken, bijvoorbeeld het Saramaccaans, Aucaans en Kromanti.

Op Surinaams grondgebied worden door de Indianen vijf Indiaanse talen gesproken. De sedert de 19de eeuw gearriveerde contractarbeiders brachten het Hindi, Javaans en Chinees, uiteraard in verschillende dialecten, die in Suriname integreerden. Zo ontstond het Sarnami Hindustani. De meest gesproken taal tussen de groepen is het Sranan.

Sranan (of Surinaams) functioneert als contacttaal tussen alle bevolkingsgroepen. De taal is duidelijk in hoofdzaak gebaseerd op het Engels. Men onderscheidt diverse ontlenningslagen. In de oudste herkenbare laag vindt men woorden van Afrikaanse, Portugese en Engelse herkomst.

Afrikaanse herkomst vindt men bijvoorbeeld in fom (slaan), nyan (eten) en doro (arriveren). Portugese herkomst in woorden die veelal de klemtoon op de laatste lettergreep dragen: pina (gebrek lijden), kaba (eindigen), bari (ton), maar ook in woorden die op het oog Engels aandoen, maar door onregelmatigheden in de klankovereenkomsten toch op Portugees moeten worden teruggevoerd: dyari (tuin), fini (fijn), kibri (verbergen).

De Indiaanse talen behoren tot drie taalfamilies:

1. Karaïbisch talen (Kalina in het kustgebied, Wajana in Zuidoost-Suriname, Trio en Wama in Zuidoost-Suriname);
2. Arowakse talen (alleen het Lokono, in het kustgebied);
3. Warause talen (alleen het Warau, met vermoedelijk geen moedertaalsprekers meer op Surinaams grondgebied).

De Afro-Surinaams talen worden onder te verdelen in twee groepen:

1. de talen met zeer geringe Portugese invloed (het Sranan in het kustgebied) en het Ndjuka (Aucaans), Paramaccaans en Boni (in Oost Suriname);
2. de talen met sterke Portugese invloed (het Saramaccaans, langs de Surinamerivier, en het Matawai langs de Saramaccarivier).

De Aziatische talen zijn:

1. het Hindi in een Surinaamse variant, die ook wel Sarnami Hindustani wordt genoemd ;
2. het Javaans ;
3. het Chinees, vooral het Hakka van Zuid-China .

Verder vindt men in Suriname nog:

1. het Nederlands of een Surinaamse variant daarvan, het Surinaams-Nederlands ;
2. het Libanees, een Arabisch dialect.

Afwijkende betekenissen van bepaalde Surinaamse woorden

Baden	Douchen, een douche nemen
Een bok krijgen	Een uitbrander krijgen
Boomkip	Leguaan
Dragen. Een jurk dragen	Iets aantrekken. Een jurk aantrekken
Dokken	Wegduiken, verstoppen
Flat	Laag woonhuis. Geen gebouw met meer verdiepingen
Gasbom	kook-gas cilinder, in gebieden waar geen gasleiding is, worden deze gasbommen gebruikt om te kunnen koken.
Geslagen worden. Door een auto geslagen worden	Aangereden worden door een auto
Heet eten	Er zit veel peper in het eten. Dus niet het begrip warm.
Kan. Een kan water.	Beker. Een beker water.
Kraken. Voor iemand kraken	Aanmoedigen. Iemand aanmoedigen. Dus geen illegale bezetting
Kweekje	Pleegkind
Piepen	Gluren
Pottenschuur	Staalwol om pannen schoon te maken en te poetsen
Puffen	Scheten laten. Het betekent dus niet hijgen van de warmte.
Soepgroente	Selderie. Niet een verzameling diverse groenten voor de soep.
Schuren. Op langzame muziek kan je schuren.	Zeer dicht tegen elkaar dansen. Op langzame muziek kan je tegen iemand oprijden.
Tandenschuier	Tandenborstel
Waterkip	Kaaiman

SURINAME

ANDA Suriname
www.suriname.NU

Misverstanden

1. In Suriname hebben wij **geen** piranhas, maar **pirengs**.

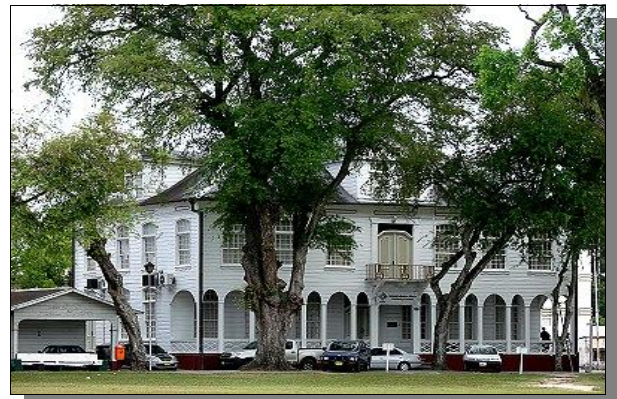
de pireng

de piranha

De pireng is platter terwijl de piranha wat bolter van vorm is. Een ander verschil tussen deze twee vissoorten is, dat de piranha in scholen zwemt. Terwijl de de pireng dat niet doet. De pireng bijt niet, tenzij de zwemmer open wondjes heeft waardoor bloed in het water komt. Je kunt dus zwemmen in water waar de pireng ook zwemt.

2. Dat Susannah Duplessis, de wrede slaven eigenaresse gewoond zou hebben in het Hoekhuis aan de Waterkant (Nu eigendom van de Suralco). Dit is onjuist. Zij heeft gewoond in het huis aan het Onafhankelijkheidsplein no. 2 (voormalig ministerie van Binnenlandse zaken) naast het stenen gebouw van Financiën met de toren.

*Over haar verteld Stedman het volgende:
Susannah Duplessis zat in een boot, op de Suriname rivier op weg naar haar plantage. In die zelfde boot zat ook een slavin met haar kind, dat hilde. De slavin kon haar kind niet stil krijgen. Susannah Duplessis die zich stoorde aan het gehuil van dit onschuldige kind, eiste van haar slavin dat ze het kind bij haar bracht. Ze pakte het kind toen bij een arm, hield het onder water, totdat het verdronken was, en vervolgens gooide zij het in de rivier. De moeder sprong uit wanhoop ogenblikkelijk in het water, vastbesloten om een eind te maken aan haar leven, maar dit lukte haar niet. Een aantal roeiers zwom haar na, en brachten haar weer aan boord.*

Ook zou zij de borsten van een andere mooie slavin Alida hebben laten afsnijden, omdat zij vond dat haar man te veel naar deze mooie slavin keek. De afgesneden borsten liet zij door de kokkin bereiden en serveerde deze aan haar man.

Standbeeld ter ere van Alida te Wageningen

Algemene tips (In en uitvoer)

Bij aankomst in Suriname.

Officieel mag u als passagier de volgende artikelen belastingvrij invoeren:

1 liter sterke drank of 2 liter wijn, 400 sigaretten of 500 gram tabak, 50 gram parfum en 1 liter reukwater.

Verboden is het invoeren van:

Fruit (vruchten), vleeswaren (rauw vlees, maar ook worst, ham, salami, kip enz.), planten, (of delen van planten zoals bladeren stekjes, ook groenten), koffie, cacao, rijst, vis en **alle verdovende middelen** (ook hasj en marihuana. Het in het bezit hebben en of gebruiken van deze verdovende middelen wordt in Suriname nog steeds bestraft met maximaal 4 jaar gevangenisstraf).

Bij luxe of kostbare goederen, zoals bij een fototoestel, videocamera, sieraden, lap top (computer) en muziekinstrumenten kan de douane u vragen of die artikelen voor eigen gebruik zijn. Afhankelijk van uw antwoord en uw belofte deze goederen weer mee terug te nemen naar het buitenland, kan de douane beslissen of u invoerrechten over deze artikelen zult moeten betalen. (U kunt gecontroleerd worden bij vertrek uit Suriname. Heeft u de artikelen niet meer bij u, dan zult u alsnog invoerrechten moeten betalen).

Bij het verlaten van Suriname.

Bij gouden sieraden kan de douane u vragen om aan te tonen deze al in uw bezit waren voor aankomst in Suriname. Het beste is om van dergelijke zaken een aankoopnota mee te nemen als u op reis gaat. Dit kan ook het geval zijn als u overmatig veel geld, (vreemde valuta) bij u heeft als u vertrekt. Het is verboden goud en deviezen het land uit te smokkelen.

Bij terugkomst in Nederland.

Officieel mag u als passagier nu alleen voor persoonlijk gebruik voor een waarde van 430 euro invoeren. Totale waarde van de andere goederen mag maximaal zijn: € 430

De waarde van 1 artikel mag niet worden gesplitst over meer personen. Als u dus 1 artikel meeneemt met een waarde van meer dan € 430, dan moet u over het hele bedrag belasting betalen.

Voorbeelden: U koopt een camera van € 500. U moet over het volledige bedrag belasting betalen. Of: U koopt een horloge van € 400 en een vulpen van € 55. Het totaalbedrag is € 455. U hoeft alleen belasting te betalen over de vulpen.

De Douane kan u vragen te bewijzen dat de goederen in Nederland of een ander EU-land zijn gekocht met betaling van belastingen. Dit geldt vooral voor luxe en kostbare goederen. Het is handig om van deze artikelen een aankoop-, betalings- of garantiebewijs mee te nemen. Of een Douaneverklaring. Een Douaneverklaring kunt u krijgen bij een douanekantoor in uw omgeving. Daar moet u laten zien: - het aankoop-, betalings- of garantiebewijs
- de goederen waarvoor u de Douaneverklaring aanvraagt

Liquide middelen, zoals geld en of waarde papieren

Als u de Europese Unie binnenkomt of verlaat met € 10.000 of meer aan liquide middelen, dan moet u hiervan aangifte te doen bij de Douane. Liquide middelen in vreemde valuta moeten worden omgerekend in euro's. U doet aangifte bij de Douane in het land waar u de Europese Unie binnenkomt en verlaat.

Let op: U moet ook aangifte doen als u geen eigenaar bent van de liquide middelen, maar deze vervoert voor iemand anders. De aangifte van liquide middelen is een maatregel van de Europese Unie. Doel is illegale activiteiten tegen gaan. Denk daarbij aan het 'witwassen van geld' of het financieren van terroristische activiteiten. De maatregel is vastgesteld in Verordening 1889/2005 van 26 oktober 2005.

Alcoholhoudende producten

1 liter sterke drank, of 2 liter mousserende wijn, of 2 liter likeurwijn zoals sherry, of port of een proportioneel assortiment van deze producten en 4 liter niet-mousserende wijn en 16 liter bier. Let op! Alleen voor personen van 17 jaar en ouder

Tabaksproducten (bijvoorbeeld sigaretten, sigaren en tabak)

200 sigaretten, óf 250 gram rooktabak, óf 100 cigarillo's, óf 50 sigaren, of een proportioneel assortiment van deze producten. Let op! Tabaksproducten mag u alleen meenemen voor eigen gebruik.

Verboden is het invoeren van: Beschermdediersoorten (of delen daarvan), beschermde slangen en beschermde vogelsoorten. En uiteraard alle verdoovende middelen, zoals cocaine en dergelijke. Let op dat u geen souvenirs bij u heeft die gemaakt zijn van beschermde diersoorten, slangen, vogelsoorten en of planten. Deze worden onherroepelijk door de douane op Schiphol in beslag genomen en u riskeert een boete. Dit geldt ook voor namaak merkkleding, illegale dvd's, illegale muziek cd's en andere namaak merk artikelen.

Meer informatie:

- **[Douane Nederland reizigers bagage \(douane website\) \(klik hier\)](#)**

Omgangsvormen

Ieder land heeft zo zijn eigen lokale gewoonten en gebruiken. Hier volgen een paar algemene aanwijzingen, die als u ze volgt de contacten soepeler kunnen doen verlopen. De hier genoemde omgangsvormen zijn algemeen. Elke situatie kan verschillen en niet iedereen zal zich er aan houden. Maar als u in wederzijds respect Suriname wil bezoeken, dan zijn hier een paar tips.

Groeten

Surinamers zijn beleefde en vriendelijke mensen. Als u een bekende tegenkomt, zult u vaak begroet worden met: Fawaka, Fa yu tan of Faitan. = "Hoe gaat het?". Dit is vorm van beleefdheid, die niet de bedoeling heeft dat u er veel dieper op in gaat en meteen alles over uw gezondheid of leven vertelt.

Het antwoord hierop is dan ook vaak; Bun, fa yu de? = Goed en met jou?

Een beleefdere vorm is Fa yu de, of Fa yu tan. Wil u iemand met respect groeten, dan gebruikt u Mi tak odi. = Ik breng u een groet. Of Mi tak un odi, als het meerder personen zijn.

Iemand bezoeken.

Als u ergens bij iemand thuis op bezoek bent, kijk dan niet meteen nieuwsgierig rond, dat wordt als onbeleefd ervaren. Wacht tot de gastvrouw of gastheer u uitnodigt rond te kijken. Dat zal de gastheer of vrouw vaak doen, omdat wij gastvrije mensen zijn.

Als bij een erf (tuin) of woning geen deurbel aanwezig is, dan is het de gewoonte dat u vrij hard: "Klop klop" roept. Dit is voor de bewoner een teken dat u naar binnen wil. Hij of zij zal naar uw toekomen of roepen kon insey, (kom binnen). Stap nooit zomaar een erf op of een woning binnen. Dit wordt als erg onbeschoft ervaren. Bovendien houden wij vaak honden en als u onaangekondigd en erf opstapt, kan het wel eens zijn dat u gebeten wordt.

Als u een woning binnen gaat wordt van u verwacht dat u uw schoenen uit trekt. Dit heeft een hygiënisch doel. Op die manier neemt u geen straatvuil of viezigheid mee naar binnen.

Als u iets te eten of te drinken aangeboden krijgt, is het over het algemeen onbeleefd om te weigeren. Tenzij u een goede reden heeft, zoals; dat u pas gegeten heeft en nog een "vol" gevoel heeft.

De hoofdmaaltijd in Suriname wordt gegeten tussen 13.00 uur en 15.00 uur. Maar ook u als u 's avonds ergens op bezoek bent zult ongetwijfeld meerdere malen worden gevraagd of u wat wil eten. Denk er om dat men u dan een volledige rijstmaaltijd voorzet met alles er op en er aan. Ook is men nogal royaal met het opscheppen van eten, dus als u niet veel eet, maak dat dan ook duidelijk voordat er voor u wordt opgeschept. Schaamt u zich vooral niet als de gastvrouw en de gastheer niet mee eten. Vaak hebben ze al gegeten en beschouwen het als normaal dat u als gast alleen eet.

Cadeautjes.

Gekregen cadeautjes, worden nog ingepakt weggelegd. Het wordt als onbeleefd gezien deze direct open te maken. Dit heeft te maken met het gezichtsverlies dat de gever, of ontvanger zou kunnen leiden, als het cadeau niet in de smaak valt.

Geef liever geen badzeep of andere toiletartikelen cadeau. Uw bedoeling zou verkeerd kunnen worden uitgelegd. Dat u bijvoorbeeld denkt dat ander zich niet goed wast. Aftershave of parfum mag uiteraard wel.

Aanvullende omgangsvormen.

Als volwassenen praten, worden kinderen geacht te zwijgen, tenzij ze om een mening gevraagd wordt.

Kinderen noemen hun ouders nooit bij de voornaam.

Intiem gedrag in het openbaar zal worden afgekeurd.

Geef scherpe voorwerpen niet met de scherpe kant aan iemand. Geef altijd de botte kant eerst. Het aanreiken met de scherpe kant wordt als niet beleefd ervaren.

Het is ook onbeleefd, als u te dicht bij een persoon gaat staan. Houdt altijd ongeveer 50 cm afstand als u met iemand staat te praten. Tenzij u op meer intieme voet staat met de persoon.

Ga nergens op een tafel of een bureau zitten, dit wordt als zeer onhygiënisch en onbeleefd ervaren. Hetzelfde geldt voor voeten op tafel of bureau.

Veiligheid.

Wij zijn een zeer gastvrij en vriendelijk land. Maar zo als overal ter wereld criminaliteit is, zo heeft Suriname ook personen die denken dat ze boven de wet staan.

Zo lang u zich houdt aan het advies van de reisgids, of vraagt aan vrienden of kennissen die er wonen, welke delen van de stad u het best 's nachts of 's avonds kunt vermijden, zal u niets overkomen.

Denk er aan dat u bent een bezoeker bent, ook al komt u voor de zoveelste keer in Suriname. Steden kunnen veranderen en ook Paramaribo kan veranderd zijn na uw laatste bezoek. Neem geen risico en laat u voorlichten. Er is armoede onder een deel van de bevolking. Wees a.u.b. niet arrogant, door openlijk met uw rijkdom, zoals gouden sieraden te showen.

Binnenland.

Uw gids kan u advies geven wanneer u twijfelt wat de plaatselijke gebruiken zijn. Ga binnen een besloten gemeenschap nooit zo maar zelf op stap. In het binnenland is het bijvoorbeeld gebruikelijk dat u zich eerst meldt bij de plaatselijke gezagsdrager.

Foto's maken.

Vraag altijd eerst even toestemming. Sommigen vinden het beslist niet leuk dat u als vreemde, zonder vooraf gegeven toestemming een foto van hen maakt en kunnen hierover aardig boos worden.

In het binnenland kunt u zelfs in grote problemen komen als u zonder toestemming iemand fotografeert. Doe het ook niet stiekem want de binnenland-bewoners geloven er sterk in dat het maken van een foto iets van de ziel wegneemt. Als bezoeker moet u hun mening kunnen respecteren. Geven zij u wel toestemming, dan zult u voor het "wegnemen van een stukje ziel" een tegen-gift moeten doen, met andere woorden, een klein bedragje betalen.

Water

Kraanwater

Kraanwater (leidingwater) is goed en veilig om te drinken. Maar als u ergens komt waar geen leidingwater is, kook het dan eerst. Of gebruik water zuiveringstabletten. Veel huizen op het platteland hebben vaak tonnen waarin het regenwater wordt opgevangen. Dit regenwater wordt als drinkwater gebruikt. Het is echter niet aan te raden dat u dit ook drinkt.

Drink liever flessenwater (spa), sodawater of fris (bij ons noemen we dit soft) als u op bezoek bent waar geen leidingwater is.

Drinken en zout

Drink genoeg, u verliest in de tropen meer vocht dan gewoonlijk. Neem altijd iets te drinken mee. Niet overal is het mogelijk iets te kopen. Omdat u in het warme klimaat veel zweet, is het belangrijk dat u dit vochtverlies weer aanvult, door veel te drinken. Met het zweet komt ook veel zout naar buiten. Als er voor u geen medische gronden zijn tegen zoutgebruik, eet dan in Suriname iets meer zoute producten of vul uw eten aan met wat meer zoute lekkernijen.

Denk er aan, zweten is gezond, het vocht op de huid werkt verkoelend en u zult minder last van de warmte ondervinden. Bij overmatig zweten is het verstandig een dokter te raadplegen. Het drinken van veel alcohol droogt uw lichaam uit.

Vochtigheid

Suriname kent een relatief hoge luchtvochtigheid. Dat wil zeggen dat het op plaatsen waar geen direct zonlicht komt, vrij vochtig kan zijn. Hang daarom uw natte kleding of plaats uw vochtige schoenen, als het even kan, in de zon om te drogen. Vooral als u naar het binnenland gaat is het belangrijk, om schimmels te voorkomen, dat u droge kleding, sokken en schoenen bij de hand heeft. U kunt deze reserve droge kledingstukken het beste in een goede plastic zak stoppen.

In praktisch alle betere hotelkamers is een luchtkoelings installatie (airco) aanwezig. De gekoelde lucht van deze airco is droger dan de buitenlucht. Als het hotel geen airco heeft, dan is er altijd wel een ventilator om voor wat afkoeling te zorgen. Maar ga dan niet nat en bezweet met uw hele lichaam voor de ventilator zitten, want dan koelt u te snel af en loopt u kans ziek te worden. Wel kunt u om af te koelen de ventilator even op uw hoofd richten. Maar het beste is om de ventilator zo in te stellen dat deze, van links naar rechts draait en daardoor de hele kamer bestrijkt. Dat maakt de ruimte wat koeler, zonder dat u zelf te snel afkoelt.

Zwemmen

Om af te koelen kunt u gerust een frisse duik nemen in alle openbare en of privé zwembaden, of de zwembaden bij de hotels. Deze zijn goed onderhouden en worden regelmatig gecontroleerd. Kreken en sloten.

Zwem nooit in slootjes of stilstaand water, dat is vragen om ziektes en moeilijkheden. Als u dan toch wil zwemmen, ga dan naar de bekende ressorten, zoals Cola Kreek, Blaka watra en dergelijke. Dat is stromend water, met waarschijnlijk een licht geneeskrachtige werking. De diep bruine kleur ontstaat door de vallende bladeren en dit proces houdt de zuurgraad van het water constant, waardoor het veilig zwemwater is. Rivieren.

Als u geen zeer ervaren zwemmer bent, is het niet aan te raden om een duikje in de rivier te nemen. Met het water zelf is niets mis, maar er kunnen verraderlijke stromingen en draaikolken zijn en menig zwemmer is daardoor al verdronken.

Kleding

Kleren maken de man (of de vrouw). Niets is minder waar in Suriname. Kleding speelt een belangrijke rol in Suriname. Heb je te dikke kleding aan, dan krijg je het veel te warm. Ook uit respect voor anderen ziet men er graag netjes uit en verwacht dat op zijn minst ook van u.

Omdat het nogal warm is zult u snel een korte broek en een loszittend T-shirt aantrekken. Goed voor uitstapjes of tochtjes. Maar het wordt zeer gewaardeerd wanneer u bij bepaalde gelegenheden, zoals bezoeken, theater, film, huisfeestje, verjaardag of begrafenis, uw korte broek en gemakkelijke T-shirt achterwege laat en voor die gelegenheid, passende kleding draagt.

Draag nette en schone, maar luchtige, liefst katoenen kleding. Te strakke en synthetische kleding kan hitte-uitslag en andere irritaties veroorzaken. Poeder (niet-geparfumeerd), kan ook preventief werken tegen uitslag, (vooral bij schurende dijen en knellende b.h.'s). Neem eventueel regenkleding mee. Maar denk vooral aan bescherming tegen de zon. Crème, zonnebril, pet, hoed. Vooral op het water kan de zon verraderlijk zijn.

Schoenen

Ook aan de schoenen wordt in Suriname veel aandacht besteed. Niet zo zeer aan de kleur, maar wel aan de netheid.

Evenals schone en passende kleding worden gepoetste en schone schoenen gewaardeerd. Voor boswandelingen zijn makkelijke schoenen (zoals gympen, patta's of bergschoenen) die vies mogen worden, aan te bevelen. Vergeet niet, als u last heeft van zweetvoeten, uw schoenen regelmatig in de zon te drogen. Dit voorkomt voetschimmels en infecties als u blaren mocht oplopen.

De zon

Vroeger toen Suriname nog bij Nederland hoorde, telden vanwege de hitte en de zon, tropenjaren dubbel. Suriname is nu onafhankelijk, maar de tropenzon is hetzelfde gebleven.

De Surinaamse zon is echt niet anders dan de elders op de wereld. Maar door het vochtige klimaat, voelt u niet direct dat u verbrand. Het zweet op de huid verdampt en zorgt daarmee voor een kleine verkoeling van de huid. De uv stralen in het zonlicht zijn echter ongenadig. De lokale bevolking, die de tropenzon gewend is, zoekt op het heetst van de dag liever de schaduw op. Een goed voorbeeld, ook voor u. Voor u als vakantieganger is het belangrijk om goede voorzorgsmaatregelen te nemen, zeker in het begin. Als uw huid de felle zon niet gewend is kunt al snel verbranden of een zonnesteek oplopen. Het verbranden van uw huid kan zelfs gebeuren bij indirect zonlicht, als u alleen in de schaduw, de auto of overdekte boot zit. Het is daarom zeer belangrijk dat u een aantal voorzorgsmaatregelen neemt.

Voorzorgsmaatregelen tegen verbranden

Draag luchtige, losse (licht gekleurde, liefst witte) kleding die zoveel mogelijk van uw lichaam, ook de armen bedekt. Liefst geen donkere kleuren, want die geven warmte door.

Niet zonnebaden na 10 uur 's morgens of voor 4 uur 's middags. Smeer de onbedekte huddelen goed in met zonnebrand olie.(liefst een zo hoog mogelijke beschermingsfactor) Ook uw gezicht niet vergeten. Vermijdt zoveel mogelijk de felle zon, zoek snel de schaduw op. Als het even kan, draag een hoofddeksel. (Pet, hoed, hoofddoek of dergelijke) Voorkom daarmee zonnesteek.

Insecten

Suriname heeft vele exotische soorten insecten. Dat is goed voor de natuur en wel leuk als u ze wil bestuderen, maar voor de rest hebben we er alleen maar een beetje last van.

De voornaamste zijn: Muggen / muskieten . Wist u dat muskieten en muggen niet bijten, maar steken ?

Bescherm uzelf tegen muskieten beten door uw kleding (lange mouwen, lange broek of omslagdoek, sokken) en door u vooral tegen het vallen van de avond goed in te smeren. Als u toch gestoken wordt: **niet krabben!!!** Gebruik liever Alcolade, (een verfrissende menthol-alcohol, die tevens plek ontsmet) of Tea Tree-olie, voor verlichting.

Muskieten beten kunnen vervelend zijn. In de meeste gevallen jeukt het alleen maar een klein beetje, maar het kan soms ook een allergische reactie geven door middel van een jeukende bult. Het beste is niet te krabben, omdat u dan de huid beschadigt en u daardoor een infectie kunt oplopen. Maar er zijn ook muskieten beten waar u goed ziek van kunt worden, zoals de malaria muskiet.

Deze komt gelukkig alleen op bepaalde plekken in het binnenland voor. Het is daarom zeer belangrijk dat als u het binnenland wil gaan bezoeken, u ruim van te voren begint met een anti-malariakuur.

Algemene voorzorgsmaatregelen tegen muggenbeten

1. Bedek uw armen en benen met beschermende kleding. (lange mouwen en lange broeken)
2. Gebruik gerust anti muggen olie (met deet). (Smeer alle open delen van uw lichaam goed in)

3. Slaap altijd onder een klamboe.

Enkele feiten van muskieten.

Alleen de vrouwtjes muskieten steken en zuigen bloed. (Jammer genoeg maken zij zelf geen onderscheid tussen mannen, vrouwen of kinderen). In de schemering (het begin van de avond tussen half zes tot ongeveer zeven uur bent u vogelvrij en voor hen een grote voedselbron) steken de muskieten het ergst. Daarna heeft u er vaak niet zoveel last meer van. Dat wil echter niet zeggen dat u overdag niet gestoken kunt worden. De mampira en de koproprien kennen geen bepaalde voedertijd en zullen zich graag op elk willekeurig moment met uw bloed willen voeden. Gelukkig zijn deze muskieten erg plaats gebonden en op het moment dat u zich van die plaats verwijderd zult u verder geen last meer van ze hebben.

Zandvlooien

Zandvlooien (siekas) komen gelukkig sporadisch voor. Deze vorm van insecten heeft het op uw voeten voorzien. Ze houden ervan om zich, tussen de tenen of onder de voet in het zachte gedeelte gedeelte, voort te planten door middel van het leggen van eitjes. Draag daarom altijd schoenen, sandalen of slippers als u buiten loopt.

Binnenland

Uw gids kan u advies geven wanneer u twijfelt wat de plaatselijke gebruiken zijn. Ga binnen een besloten gemeenschap nooit zo maar zelf op stap. In het binnenland is het bijvoorbeeld gebruikelijk dat u zich eerst meldt bij de plaatselijke gezagsdrager. Doe altijd een zwemvest aan in de boot en ga vooral **niet alleen** het bos in!

Wat mee te nemen op een (meerdaagse) tour

Wij adviseren u om het volgende mee te nemen op een tour:

Een zaklantaarn met reserve batterijen, Toiletartikelen, Zwemkleding, Bad- en/of handdoeken (max. 2), Plastic zak voor natte kleding en rugzak, Stevige wandelschoenen of gympen en badslippers, Gemakkelijke katoenen kleding, + lange mouw hemd, lange broek en sokken voor 's avonds in het binnenland Hoe lichter in kleur hoe beter.

Pet of Hoed, Middel tegen muggen (met DEET), Zonnebrandolie/ crème. Fototoestel of video camera (reserve filmrolletje) volle/ reserve batterij.

Degene die medicijnen gebruiken moeten die niet vergeten. Malariapillen voor als we naar boven suriname rivier gaan. Via uw huisarts kunt u malariatabletten krijgen en ook via GG&D: Aanbevolen Malarone

De beste touroperator

**Sun & Forest Tours
Suriname N.V.**

Adres:

**Kleine Waterstraat 1b
Paramaribo
Suriname**

Telefoon/Fax:

(00 597) 478383

E-mail:

info@tourgids.com

Openingstijden:

Maandag t/m Vrijdag:

09.00 - 21.00

Zaterdag: 10.00 - 21.00

Zondag: 10.00 - 15.00

Alle informatie kunt u vinden op:

www.tourgids.com 😊

Meerdaagse tours: Apetina, Arminavallen, Awarradam, Brownsberg, Galibi / zeeschildpadden, Jaw Jaw, Jeepsafari, Kassikassima, Nickerie, Bigipan, Palumeu, Raleighvallen / Voltzberg.

Dagexcursie: Paramaribo Stad, Commewijne Plantages, Brownsberg, Jodensavanne / Blakawatra, Brownsberg Handicraft, Colakreek, Santigron, Districtentour.

En onder begeleiding van T reizen: De Rotama expeditie, de Ranico expeditie en de Tris special (Reünie)

• T Reizen www.trisreizen.com

Afstanden in kilometers, gemeten vanaf hartje Paramaribo

AFOBAKKA	106	KRAKA	63
ALBINA	142	LEONSBERG	8
APOERA	373	MARIËNBURG	27
BITAGRON	210	MEERZORG	2
BLAKA WATRA	81	MOENGO	103
BLANCHE MARIE	321	NIEUW AMSTERDAM	20
BROKOPONDO	95	NIEUW NICKERIE	237
BROWNSBERG	112	ONVERWACHT	29
COLAKREEK	51	PARANAM	36
COPPENAMEPUNT	86	SANTO BOMA	19
GRONINGEN	43	TOTNESS	137
HAMBURG	26	UITKIJK	26
		WAGENINGEN	187
		ZANDERIJ	46

SURINAME IN DE 20 ste EEUW

DE EERSTE JAREN

Suriname is een deel van deze steeds kleiner wordende en dichter naar elkaar toegroeïende wereld en het is dus duidelijk dat al deze ontwikkelingen en veranderingen in de wereld niet aan Suriname zijn voorbijgegaan en dat al die veranderingen op wereldniveau ook invloed hebben gehad op de ontwikkelingen in Suriname.

Op geen ander gebied zijn de veranderingen zo goed merkbaar als in de gewone dingen van het dagelijks leven. Wie in de beginjaren van deze eeuw een wandeling maakte door Paramaribo kon toen nog midden op straat lopen, zonder bang te zijn door een auto te worden aangereden, want auto's waren er nog niet.

De mensen die hij op straat tegenkwam waren vooral Creolen, of politiek correcter Afro-Surinamers, want het aantal Brits Indiërs en Javanen was nog vrij gering en bovendien woonden de meeste van hen op de plantages.

De mensen die de straat opgingen waren over het algemeen netjes gekleed. De (overwegend Creoolse) middenstanders met een jas aan, maar ook de mensen uit de lagere volksklasse waren eenvoudig, maar netjes gekleed. Als men geen geld had voor schoenen, dan droeg men een tiptip (een houten zool, met een deel van een fietsband er overheen). Deze kon men zelf maken, of kopen voor een dubbeltje. De Creoolse vrouwen gingen veel meer dan tegenwoordig gekleed als kotomisi, met de angisa op het hoofd.

Ook de immigranten gingen nog vaak gekleed in de traditionele klederdracht uit het land van herkomst. Niet luxueus, maar altijd netjes.

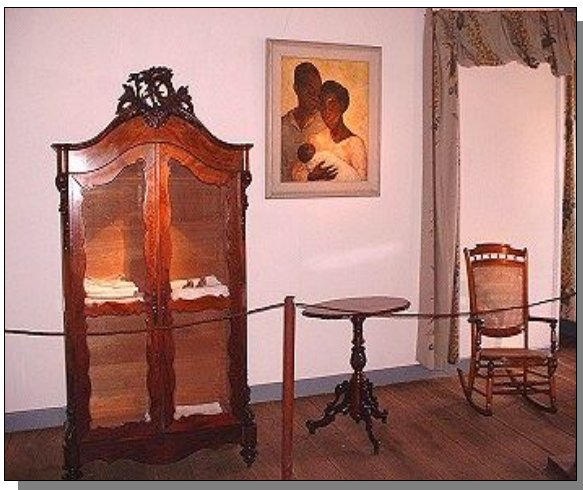
Op de hoek van elke straat was er wel een "Chinese winkel", een woord dat een begrip geworden is in de Surinaamse samenlevingen. Een winkel waarin men van alles krijgen kon, van liktongo's en watrakans tot zoutvlees en parfums. En de Chinees mopperde niet als men maar voor een halve cent snoep kocht. Of een ijsblok voor een cent.

De woningen waren voor het grootste deel van hout. Voor zover ze bewoond werden door de meer gegoeden lagen ze

meer in het centrum van Paramaribo, waren ze groot, vaak voorzien van een balkon en met een tuin. De meeste mensen woonden echter in kleinere huizen en de armere moesten genoeg nemen met een pras'oso, een erfwoning met soms maar een of twee kamers en met was- en privaatruimte die gedeeld moest worden met de andere bewoners van het erf.

Veel huizen waren ingericht met wenerhouten stoelen, een djaroesoe stoeroe en hobbelstoelen, een mooie glazenkast met de beroemde kroon of een dressoir en een mimietje

En in de slaapkamer een hemelbed en een klerenkast, ook vaak met een kroon. Allemaal meubels die schaars geworden zijn en die we nu antiek noemen.

Al deze meubelen werden in Suriname gemaakt, van Surinaams hout (vaak mahonie of ceder) en door Surinaamse meubelmakers.

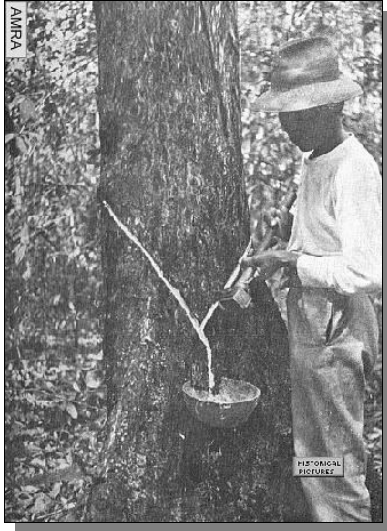
De keuken stond vaak op het erf, vooral om het brandgevaar. De brandweer was minder modern uitgerust dan in onze tijd, maar men beschikte wel over een brandwaterleiding, die ervoor zorgde dat men overal in Paramaribo over bluswater kon beschikken (de watertoren van deze leiding stond ongeveer waar nu de oude veersteiger stond).

Men kookte toen op houtvuren of op een koolpot met houtskool. In huis was er dan een bottelarie, waar de borden en kopjes werden opgeborgen en waar het eten werd opgeschept.

De voeding was totaal anders dan in onze tijd. Nog geen rijst als hoofdvoedsel, maar meer aardvruchten en bananen. En als stimofu erbij zoutvlees of bakkeljauw, al of niet verwerkt in groenten. Kip of rundvlees was een ware traktatie. Per week werd maar een koe geslacht.

De slager maakte dan van tevoren reclame voor zijn vlees, door zijn versierde koe een wandeling te laten maken door Paramaribo, vaak gevolgd door een optocht van jongens, die dit festijn niet wilden missen (kaw verjari). En ja, het kan niet missen, een maal raakte de verwilderde koe los en op hol, om terecht te komen op het erf van de Hendrikschool, waarna de politie er aan te pas moest komen om het beest onschadelijk te maken.

Balata winning

Zwervers zoals wij die later hebben leren kennen in Paramaribo waren er toen nog niet.. Werk was er genoeg op de plantages of in de bosbedrijven. En vanaf 1904 ook bij de aanleg van de spoorweg. In de jaren '20 bestond bovendien de mogelijkheid om op Curaçao te gaan werken. Of in het toenmalige Ned. Oost - Indië.

In de jaren '30 heerste er echter grote werkloosheid in Suriname, als gevolg van de economische wereldcrisis. Omdat ook andere landen door de crisis waren getroffen keerden veel Surinamers terug uit de Antillen, waardoor niet alleen het aantal werklozen in ons land toenam, maar de steun die al die jaren uit Curaçao naar ons land was gevloeid hield ook op. De jaren '30 waren voor de meeste Surinamers een moeilijke tijd en men sprak dan ook van 'goejaba ten'.

Sociale maatregelen zoals kinderbijslag en AOV bestonden toen nog niet, maar het Gouvernement probeerde niettemin de mensen tegemoet te komen door o.a. de goudwinning gemakkelijker te maken en binnenlandse kolonisatie te steunen. Zo ontstonden in die jaren de nederzettingen te Creola (achter Uitkijk), Leiding 7B en Herminadorp aan de Marowijne. De bedoeling hierbij was vooral om werkloze Creolen aan een bestaan in de landbouw te helpen.

Ook werden door het uitvoeren van openbare werken veel mensen aan werk geholpen. In die jaren '30 werd de weg naar Domburg aangelegd, evenals de Meursweg en de weg naar Groningen.

Ook particulieren beijverden zich om hulp te bieden waar dat mogelijk was. In het bijzonder moet genoemd worden het werk van het Leger des Heils, dat aan de Saramaccastraat een opvanghuis opende voor daklozen (frenki baka), die daar terecht konden voor een nacht tegen betaling van zeven en een halve cent. Ze kregen voor dat 'geld' dan bovendien een ontbijt (met skratie). Ze werden wel verplicht een bad te nemen. Ook opende het Leger des Heils in 1931 een Volksgaardeuken, waar men voor een paar centen een warme maaltijd kon verkrijgen.

Maatregelen van de Overheid en van particulieren waren echter slechts een druppel op de gloeiende plaat en zij konden niet verhinderen dat er grote onrust ontstond, die zich in 1931 uitte in betogingen en straatrellen, waarbij o.m. broodwagens werden geplunderd..

Deze acties stonden onder leiding van Doedel, Lepelblad, e.a. Twee jaar later probeerde de uit Nederland teruggekeerde Anton de Kom een werknemersorganisatie op te zetten. Na amper vier weken werd hij echter opgesloten en na enkele maanden op de boot gezet naar Nederland.

Korps politie marcheert door de stad

Na enkele jaren herstelde de wereldeconomie zich en ook in Suriname kwam er een opleving. Toen kort daarna de Tweede Wereldoorlog uitbrak was er van werkloosheid geen sprake meer. Men vond een baan bij de zich uitbreidende bauxietbedrijven (vooral Paranam en Billiton) of bij de uitvoering van defensiewerken (bouw van kampementen en schuil-loopgraven) of men werd schutter.

Een ijskast was er begin van deze eeuw nog niet in huis. Wie ijswater wilde drinken of zijn limonade wilde koelen, moest ijs gaan kopen in een van de kiosken van de ijsfabriek, waar men voor vier cent een pond ijs kon kopen. Een glas ijswater was dan ook een ware traktatie in die tijd.

In veel huizen was er een kruik van aardewerk, waar drinkwater in gekoeld werd.

Limonade was reeds te verkrijgen in Suriname. Strater Esser in de bekende kogelflessen was een begrip. En zij waren niet de enige producenten van limonade in Paramaribo. Ook Nickerie kende trouwens al vroeg zijn eigen limonadefabrieken (Sitalsing en Tjon Tjauw Liem). Het was allemaal wel een beetje primitiever dan in onze tijd : De flessen werden een voor een gevuld en voor de sluiting van elke fles moest een hendel worden overgehaald.

Telefoons die we nu in bijna elk huis vinden waren er nog niet. In heel Suriname waren er aan het begin van de eeuw maar enkele tientallen telefoontoestellen.

Radio en televisie waren zaken die nog volkomen onbekend waren. Zelfs de woorden kende men nog niet.

Waterleiding kende men in Suriname toen ook nog niet. Op de meeste erven waren er regenbakken of vaten om het regenwater op te vangen. Voor de zekerheid liet men vaak ook nog een put graven.

Ook het Gouvernement leverde hierin zijn bijdrage door op diverse plaatsen in Paramaribo grote putten te graven, waar mensen in tijd van nood water konden halen. Zo'n put vinden we nu nog naast de ingang van Thalia aan de Dokter Nassylaan

Toch kon het gebeuren in tijden van grote droogte dat er echt een waternood heerste in Paramaribo, zoals bijvoorbeeld in 1912 en 1925. Het Gouvernement liet toen met de trein water halen uit het Paragebied, dat gedistribueerd werd.

DE VOORZIENINGEN

Geen stromend water in huis, dus ook geen toiletten die men kon doorspoelen. Het gemakhuis (koemakoisi) stond daarom ook vaak buiten het woonhuis. Op sommige plantages en andere plaatsen waar daartoe de mogelijkheid bestond kon men een toilet in huis bouwen en de ontlasting laten wegspoelen door stromend water van de plantage.

Baden in een badkamer buiten op het erf was voor de meeste gezinnen een normale zaak. In bekkens werd dan water van de regenbak of de put naar de badkamer gebracht.

Wie zich dat kon veroorloven liet een badkamer in huis bouwen, maar het water moest dan toch naar binnen worden gedragen.

Maar in 1933 kreeg Paramaribo waterleiding. Te Republiek werd een pompstation gebouwd en het water werd van daar door dikke buizen naar Paramaribo gepompt, waar op Poelepantje (het tegenwoordige William Kraanplein) de watertoren stond, van waar uit het water naar alle huizen ging. Het waterleidingnet is vooral in de tweede helft van de eeuw flink uitgebreid en er werden op diverse plaatsen nieuwe bronnen aangeboord. Ook heeft men nu in bijna alle distrikten de beschikking over leidingwater. Dit had natuurlijk ook gevolgen voor de woningbouw (bad en toilet bijvoorbeeld konden nu binnen gebouwd worden) en voor de hygiëne

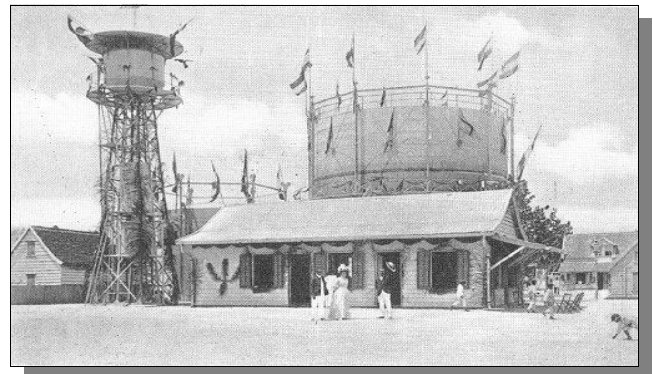
Elektrisch licht kende men in het begin van de eeuw nog niet. De verlichting van de huizen geschiedde met kaarsen of kokolampoes of met petroleumlampen. Eenvoudige lantarens of minder eenvoudige mooie hang- of staande lampen die men vroeger nog zo vaak zag in de huizen.

Ook de lampen van de straatverlichting van Paramaribo (ingevoerd in 1886) waren bij het begin van de eeuw nog petroleumlampen.

In 1909 werd gasverlichting in Suriname ingevoerd door de N.I.G.M. (de voorloper van OGEM en EBS). Voortaan kon men gasverlichting laten aanleggen in de woningen en op straat. De ouderen zullen zich ongetwijfeld nog herinneren de lantarenopstekers die elke avond hun rondje reden langs alle straatlantarens om de lantarens aan te steken. En elke morgen dezelfde ronde om de lantarens te doven.

Door gas werd het voortaan ook mogelijk om in huis op gas te koken. De fornuizen hiervoor waren minder groot en zwaar dan die voor hout. En het brandgevaar was minder groot. En geleidelijk aan verhuisden de keukens van het erf naar binnenshuis. En langzaam aan verdwenen in huis de aparte bottelaries.

De gasleidingen waren aangelegd langs en onder de straat en alleen mensen die woonden aan een straat waar zo'n leiding liep konden aansluiting krijgen. In de tweede helft van de eeuw is men er toe overgegaan om gas te leveren in cilinders ("bommen", zegt men ook wel), waardoor iedereen, waar hij ook woont nu op gas kan koken.

De gasfabriek aan de Saramaccastraat

Voor de verlichting van Paramaribo was het een enorme vooruitgang toen in 1932 elektrisch licht in Paramaribo werd ingevoerd door de NIGM. Nu werd het hele proces teruggebracht tot een knopje omdraaien en er is licht. Maar... ook dat kon alleen maar wanneer er elektrische leidingen liepen langs het gebouw dat men wenste aan te sluiten.

Het is misschien interessant te vermelden dat elektrisch licht in Suriname het eerst werd ingevoerd in 1882 door de Nederlandse Handel Maatschappij (N.H.M) voor haar plantage Marienburg. Ook Nickerie en Moengo hadden elektrisch licht voordat Paramaribo dat had. Moengo vanaf de aanleg van het dorp en Nickerie in 1927 (Nickerie kreeg toen ook een ijsfabriek).

Ook op het gebied van de elektriciteitsvoorziening zijn er belangrijke veranderingen. Het bedrijf werd overgenomen door de Overheid. Het aantal aansluitingen is enorm toegenomen, waardoor de EBS veel meer stroom moet opwekken. Een belangrijk deel van de benodigde energie wordt geleverd door de waterkrachtcentrale te Afobaka, die in 1965 in bedrijf werd gesteld. Een ander belangrijk deel van de benodigde energie komt van de stoomturbines van de Suralco te Paramaribo, waar met stookolie van Staatsolie energie wordt opgewekt, die voor een deel geleverd wordt aan de EBS in Paramaribo.

Toen de 20 ste eeuw begon, was het binnenland van Suriname nog in belangrijke mate onbekend gebied en de bewoners daar stonden voor een groot deel nog buiten het productieproces. Wetenschappelijke expedities, tochten van goudzoekers en van balatableeders en het werk van cartografen brachten in de loop van de eeuw daar verandering in.

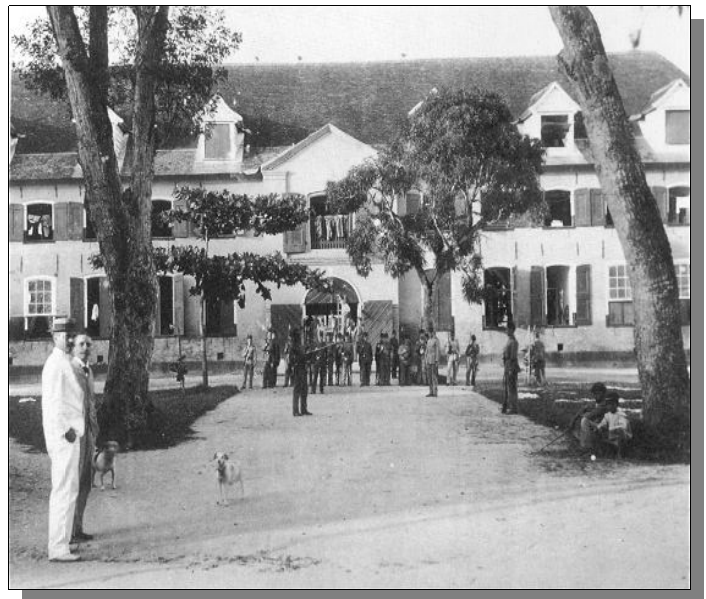
In het eerste decennium van deze eeuw werden belangrijke expedities ondernomen naar de binnenlanden van Suriname. De resultaten van al deze expedities zijn vastgelegd in uitvoerige rapporten en kaarten, die ons nu niet alleen meer inzicht geven in hoe ons binnenland er uit ziet, maar die ons ook meer kennis hebben bijgebracht over de rijkdommen die voorkomen in het binnenland, zoals hout en mineralen.

Deze expedities stonden meestal onder leiding van personen wier namen nog voortleven in namen van gebergten in Suriname, zoals Bakhuis, De Goeje, Van Stockum, Eilerts de Haan, enz.

In latere jaren hebben anderen dit werk voortgezet, zoals Stahel, Ahlbrinck, Geyskes, Van Lynden en Schmidt in het tweede kwart van deze eeuw en Findlay, militaire expedities, zendelingen (vooral de Medische Zending) en de mensen van 's Lands Bosbeheer in de tweede helft van deze eeuw.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de kennis van ons binnenland aanmerkelijk verrijkt door de luchtkartering, die werd uitgevoerd in het kader van het Welvaartsfonds.

Aan die toegenomen kennis is het mede te danken dat er plannen gemaakt konden worden voor de bouw van een stuwdam in de Suriname rivier (het bekende Brokopondoplan). terwijl in latere jaren Operation Grasshopper, met o.a. aanleg van vliegvelden in het binnenland, veel heeft bijgedragen aan de ontsluiting van ons binnenland en vermeerdering van onze kennis van dat binnenland.

Als uitvloeisel daarvan kan gezien worden het ambitieuze West-Surinameplan, dat beoogde o.m. de bouw van een stuwdam in de Kabalebo rivier en de exploitatie en verwerking van bauxiet van het Bakhuisgebergte. Apoera had de tweede stad van Suriname moeten worden als de plannen volledig waren uitgevoerd. Jammer genoeg is door stopzetting van de werkzaamheden veel kapitaal dat daar werd geïnvesteerd verloren gegaan. Een erge vorm van kapitaalvernietiging dus.

Het tempo van openlegging van het binnenland lag in de tweede helft van de eeuw door de vooruitgang van de techniek aanmerkelijk hoger dan daarvoor. Men kon nu gebruik maken van moderne hulpmiddelen, zoals buitenboordmotoren, vliegtuigen, radiotelefonie, e.d., wat in de eerste helft nog niet mogelijk was.

Terwijl een reis naar het binnenland in de eerste helft van de eeuw nog een hele onderneming was, kon door de openlegging en toename van de kennis van het binnenland in de laatste decennia van de eeuw ook het binnenlands toerisme op gang komen, waardoor mensen die vroeger niet in staat waren om iets van het binnenland te zien, nu de kans krijgen om dat binnenland te leren kennen.

Maar ook veel toeristen uit het buitenland komen nu elk jaar naar Suriname om te genieten van de ongerepte natuur van het land. En naast de reeds decennia bestaande natuurreservaten werd onlangs door de Regering een zeer groot gebied van het binnenland tot natuurreserveaat verklaard.

DE BEVOLKING

Het aantal inwoners van Suriname is in de afgelopen 100 jaar sterk toegenomen.

Toen de 20 ste eeuw begon woonden er in Suriname nog geen 100.000 mensen in de kuststrook en ongeveer 20.000 in het binnenland (Marrons en Indianen). Paramaribo was de grootste bevolkingsnederzetting. In het distrikt Nickerie woonden in de hoofdplaats Nw-Nickerie amper duizend mensen. Plaatsen als Moengo, Paranam, Lelydorp en Wageningen bestonden nog niet. De overige plaatsen in de distrikten waren niet meer dan kleine gehuchten.

Het aantal inwoners is in de 20 ste eeuw toegenomen tot ongeveer 450.000, ondanks de grote trek naar Nederland van de jaren '70, waarbij ongeveer een derde deel van de Surinaamse bevolking het land verliet uit angst voor de komende onafhankelijkheid of om elders een beter bestaan op te bouwen.

Behalve de toename van het aantal inwoners door natuurlijke aanwas, is de toename ook en vooral te danken aan de immigratie van Brits-Indiers (tot 1916) en Javanen (tot 1939).

De komst van deze mensen uit Azië maakte de Surinaamse samenleving nog kleurrijker dan ze al was. Niet alleen zag men nu meer mensen die uiterlijk verschilden van de mensen die al in Suriname woonden, maar zij gingen ook anders gekleed, hun voedsel was anders. de huizen waarin zij woonden waren anders en zij hadden een ander geloof dan de meeste mensen die hier al woonden. Hun kerkgebouwen waren anders dan de kerken van de gemeenten die men hier al kende.

De nieuwkomers raakten in de loop der jaren volledig ingeburgerd in de Surinaamse samenleving, waarbij zij zich niet alleen aanpasten aan de nieuwe omstandigheden waar dat nodig was, maar waarbij zij ook hun bijdrage leverden aan de cultuur van het land en aan de economische opbouw.

Voor op nationale feestdagen of op hoogtijdagen van een der vele bevolkingsgroepen van Suriname kan men de rijke verscheidenheid bewonderen in kleding, in taal, in voeding, enz. We kunnen zonder meer zelfs stellen dat vooral wat de voeding betreft al de meegebrachte en de hier ontwikkelde recepten nationaal gemeengoed geworden zijn van alle Surinamers.

De aanpassing leidde natuurlijk tot grote veranderingen onder de nieuwkomers en in de gehele samenleving.

De schamele kleding van de beginjaren heeft plaats moeten maken voor meer 'deftige' kleding. De maaltijden werden gevarieerder. De huizen die aanvankelijk werden gemaakt van prasara, met klei bepleisterd en gedekt met pina of stro, zijn in de loop van deze eeuw vervangen door houten of stenen woningen. De eenvoudige maaltijden van de beginjaren van deze eeuw - voor de Hindostanen vooral dhaal-bhaat, rijst met gele pesie, voor de Javanen rijst en petjil - hebben plaats gemaakt voor rijk gevarieerde menu's, terwijl de meegebrachte gerechten een wezenlijk deel zijn geworden van de surinaamse keuken.

Maar ook de mensen die al langer in dit land wonen hebben zich in de loop van de eeuw aangepast aan de moderne ontwikkelingen in de wereld en in Suriname, ook op het gebied van kleding- voedsel en woningen.

Rijst was in de beginjaren van de eeuw nog een luxeproduct en moest voor het grootste deel geïmporteerd worden. De mensen aten vooral broodboom (man-van-woord), bananen en aardvruchten, zoals cassave, zoete patatten, tayer en nappi. De meer gegoeden in de samenleving konden dit natuurlijk elke dag opsiëren met rund- of kippenvlees, maar voor grote groepen van de samenleving vormden bakkeljauw, haring of zoutvlees het dagelijks menu. En de armsten moesten zich zelfs vergenoegen met het zout water waarin de haring werd geïmporteerd.

Omstreeks 1915 begon de cultuur van rijst haar opmars in Suriname met de aanleg van nieuwe polders in Nickerie (Van Drimmelpolder, Corantijnpolder) en vijftien jaar later was Suriname al een rijst-exporterend land. Rijst werd toen volksvoedsel nummer een.

In de beginjaren werd de rijstcultuur vrij primitief beoefend. Rijst werd met de hand geplant, met de hand geoogst en met de hand gedorst, waarna ze in een van de kleine pelmolens in het distrikt werd gepeld.

Nadat in de jaren '30 in Nickerie reeds proeven waren genomen met mechanisatie (de firma Van Dijk) werden na de Tweede Wereldoorlog de Prins Bernhardpolder en Wageningen aangelegd als proefbedrijf, resp. grootbedrijf.

Daar werden niet alleen nieuwe rijstrassen ontwikkeld die leidden tot een grotere en betere produktie, maar deze bedrijven hebben ook een grote uitstraling gehad naar grote delen van de bevolking, die de moderne cultuurmethoden overnamen en toepasten in de vele nieuwe polders die ontstonden of op terreinen die zij zelf tot ontginning hadden gebracht, daarbij gesteund door de verkrijgbaarheid van landbouwkrediet van de in 1962 opgerichte Landbouwbank of van een der andere commerciële banken.

Nickerie werd het rijstdistrikt bij uitstek met een productie van meer dan de helft van de totale Surinaamse productie van rijst. Behalve de reeds genoemde polders werden aangelegd de Clarapolder, de Nannipolder, de Europolder-Noord en de Europolder-Zuid. Ook Saramacca werd in de tweede helft van de eeuw een belangrijke rijstproducent, terwijl ook in Coronie in de laatste decennia rijstpolders werden aangelegd Pogingen om ook in Commewijne de rijstcultuur tot bloei te brengen door het Landbouw Ontwikkelingsplan Commewijne (L.O.C) hadden echter geen succes.

Wageningen ontwikkelde zich in de loop der jaren tot het grootste rijstbedrijf van Suriname en tot een van de grootste bevolkingsnederzettingen van het land. Paramaribo heeft zich in de loop van de afgelopen honderd jaar aanzienlijk uitgebreid en er zijn veel mooie en moderne huizen bijgebouwd. Bouwde men in de eerste helft van de eeuw vooral in hout, in de afgelopen decennia werden veel woonhuizen in steen gebouwd. De vele pras' oso's in Paramaribo zijn voor een groot deel verdwenen, wat echter niet betekent dat de woonomstandigheden voor alle Surinamers nu goed geworden zijn. Veel particulieren hebben vooral in de tweede helft van de eeuw mooie huizen laten bouwen voor zichzelf of als een investering, om te verhuren.

Vanwege de Overheid werden diverse woningbouwprojecten uitgevoerd, o.a. te Zorg en Hoop, te Beekhuizen, te Hanna's Lust, het Flora-project, in Nickerie, te Ellen en te Groningen. Qua oppervlak is Paramaribo in deze eeuw veel groter geworden. In het begin van deze eeuw was het oppervlak van Paramaribo amper acht vierkante kilometer. De stad was verdeeld in zes binnen- en twee buitenwijken (Combe en het gebied tussen Wanicastraat en de 1e Rijweg = de huidige Kernkampweg). Vooral na de Tweede Wereldoorlog was er echter een grote trek van het distrikt naar Paramaribo en de uitbreiding van de stad ging toen allereerst in westelijke richting, waar de boerderijen van de Boeroe's de een na de ander werden verkaveld om plaats te maken voor woningen. Daar ontstonden wijken zoals Eerste Rijwegproject, Tammengaproject, Bamsproject, e.a.

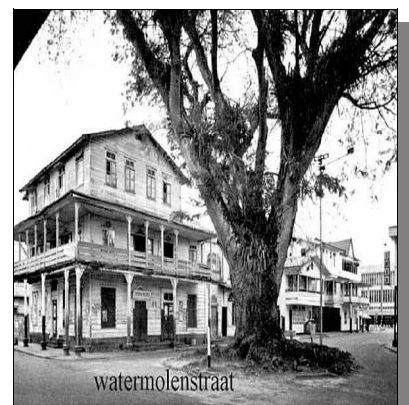
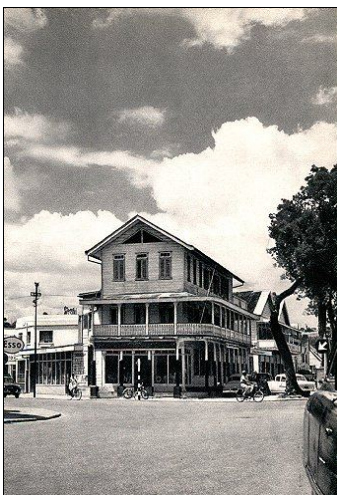
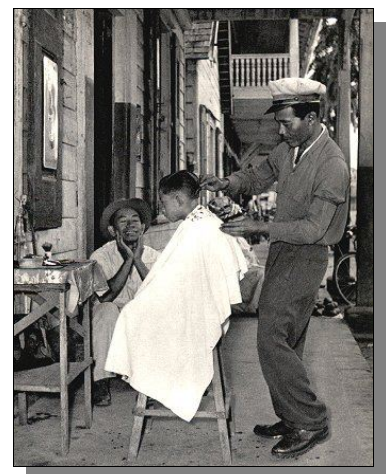
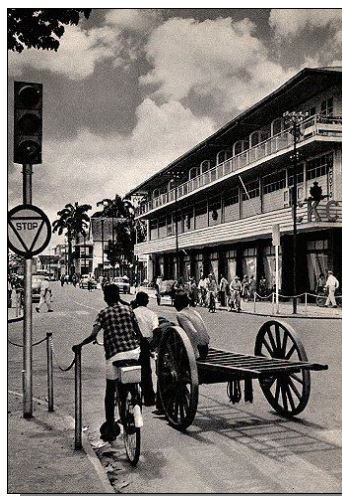

Toen kwamen de uitbreidingen in Noordelijke richting, waar de nog bestaande koffie cacao- en citrusplantages werden omgezet in nieuwe woonwijken van Paramaribo, zoals Ma Retraite, Rainville, enz. Leonsberg dat zestig jaar geleden nog een plantage-in-cultuur was, werd in recente tijd een modern dorp, met alle voorzieningen die daarbij horen. Ook de uitbreiding naar het zuiden deed nieuwe woonwijken van Paramaribo ontstaan, zoals Latour, Pontbuiten, e.a.

In 1985 werd een nieuwe distriktenindeling doorgevoerd, waarbij Paramaribo een aanmerkelijke uitbreiding onderging. Grote delen van het vroegere distrikt Suriname werden bij Paramaribo gevoegd, waardoor de hoofdstad van ons land nu niet alleen veel groter geworden is, maar waardoor nu meer dan de helft van de bevolking in Paramaribo woont.

De oude distriktenindeling dateerde van 1863. In de loop der jaren werd zij herhaaldelijk aangepast. In het eerste kwart van de eeuw sprak men nog van Boven- en Beneden Para, van Boven- en Beneden Suriname, van Boven- en Beneden-Saramacca, enz. In het tweede kwart van de eeuw werd het aantal distrikten teruggebracht tot zes, te weten de distrikten Marowijne, Commewijne, Suriname, Saramacca, Coronie en Nickerie. Paramaribo was dan het stadsdistrikt.

• **Meer geschiedenis 20 ste eeuw kunt u hier vinden (klik hier)**

Buitenlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in Suriname.**Ambassades en Consulaten****Brazilië**

Maratakkastaat 2
Paramaribo
Tel. 400200
Fax: 400205

China

Anton Dragtenweg 154
Paramaribo
Tel. 451570
Fax: 452560

Frankrijk

Gravenstraat 5-7
Paramaribo
Tel. 475222
Fax 471208

Guyana

Gravenstraat 82
Paramaribo
Tel. 477895
Fax 472679

India

Rode Kruislaan 10
Paramaribo
Tel. 498344
Fax 499538

Indonesie

Van Brussellaan 3
Paramaribo
Tel. 431230
Fax 498234

Japan

Gravenstraat 23 - 25
Paramaribo
Tel. 474860
Fax 412208

Korea

Heerenstraat 8
Paramaribo
Tel. 484747

Nederland

Rooseveltkade 5
Paramaribo
Tel. 477211
Fax 477792

Venezuela

Gravenstraat 23 - 25
Paramaribo
Tel. 475401
Fax 475602

**Verenigde Staten
(USA)**

Dr. Sophie Redmonstraat 129
Paramaribo
Tel. 472900
Fax 420800

Ambassades en Consulaten van de Republiek Suriname:

Nederland Ambassade Alexander Gogelweg 2 2517 JH Den Haag Tel. no. : 070-3650844 Fax no. : 070-3617445 E-mail: ambassadesuriname@wxs.nl	Nederland Consulaat De Cuserstraat 11 1081 CK Amsterdam Tel. no. : 020-6426717 / 6426137 Fax no. : 020-6465311 E-mail: info@consulaatsuriname.nl	België Louiselaan 379 1050 Brussel Tel. no. : 0032- 26401172 Fax no. : 0032-26463962 E-mail: sur.amb.bru@online.be
NEW YORK De Permanente Vertegenwoordiging in NEW YORK 866 U.N. Plaza, Suite 320 New York 10017 New York, USA Tel. no. : 001- 212 8260660 Fax no. : 001- 212 9807029	Verenigde Staten (USA) Consulaat Generaal in MIAMI 6303 Blue Lagoon Drive Suite 325 Miami, Florida 33126 Tel. no. : 001-305 265 4655/4918/4920/4923/4941 Fax no. : 001-305 265 4599	Verenigde Staten (USA) Ambassade en Permanente Vertegenwoordiging in de OAS Van Ness Center 4301 Connecticut Avenue, N.W. Suite 108 Washington, D.C. 20008 USA Tel. no. : 001- 202 244 2501 Fax no. : 001- 202 244 3136
Frans Guyana Consulaat 3, Avenue Leopold Heder 97300 Cayenne Frans Guyana Tel. no. : 00594-594282160 Fax no. : 00594-594317645 E-mail: cg.sme.cay@wanadoo.fr	GUYANA Ambassade 171 Peter Rose & Crown Streets Queenstown Georgetown – Guyana Tel. no. : 00592- 22 67844/ 52846 Fax no. : 00592- 22 50759 E-mail: surnmemb@gol.net.gy	BRAZILIE Ambassade SHIS Q1 09 CJ 08 Casa 24 CEP71625-080 Lago Sul Brasilia – DF Brasil Tel. no.: 005561- 32483595/ Fax no.: 005561 - 32483791
VENEZUELA Ambassade Entre 7A y 8A Transversal 41 QTA Los Milogros - Altamira 1060 A Caracas Venezuela Tel. no. : 0058 -2122631554 / 2122638094 Fax no. : 0058- 2122639006	TRINIDAD(POS) Ambassade 11 Maraval Road Tatil Building 5th floor Port of Spain Trinidad & Tobago Tel. no. : 001-868 6280704 Fax no. : 001-868 6280086 E-mail : ambsurpde@opus.co.tt	Curaçao Consulaat Kaya Jacob Posner 11 Expo Center, Zeelandia Unit 108 – Willemstad Curaçao, Nederlandse Antillen Tel. no. : 005999 - 465 0099 Fax no. : 005999 - 461 8455 E-mail: parwicsur@curinfo.an
CHINA Ambassade 2-2-22, Diplomatic Compound Jianguomenwai Beijing 100600 People's Republic of China Tel. no. : 008610- 653 22939 Fax no. : 008610- 653 22941	INDIA Ambassade C-15, Malcha Marg Chanakyapuri New Delhi 110021 India Tel. no. : 009111 -26888 453 Fax no. : 009111 -26888 450	INDONESIE Ambassade Jl. Padarang no. 9, Menteng Jakarta 10310 Indonesië Tel. no.: 006221-315 4437 Fax. no.: 006221-315 4556 E-mail : surajkt1@cbn.net.id
ZUID-AFRIKA Groenkloof Forum Office Park 57 George Storrar Drive	Groenkloof, 0181 PO Box 149 Pretoria 0027 Republic of South Africa	Tel. no. : 0027 -12 346 7627 Fax no. : 0027 -12 346 0802 E-mail : embsur@lantic.net

Enkele Surinaamse vruchten

awara

ananas

advocaat

bacove

birambi soort

birambi soort

fransman birambi

cashew

granaatappel

pompelmoes

guave

kers

knippa

lemmetje

maripa

(wilde) markoesa

meloen

nanka

oliepalmvrucht

pom de citerre

zuurzak

Djamu

koeswe

koffievrucht

kumbu

mope

sapotille

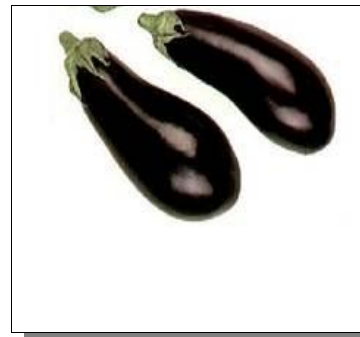
Surinaamse Groenten

amsoi

antroewa

aubergine

bitawiri

dagoebblad

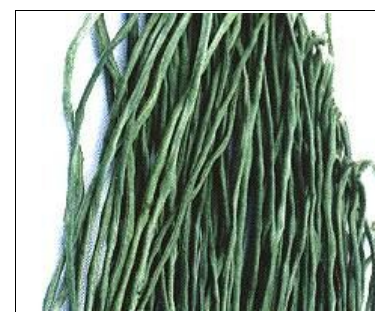
gommawiri

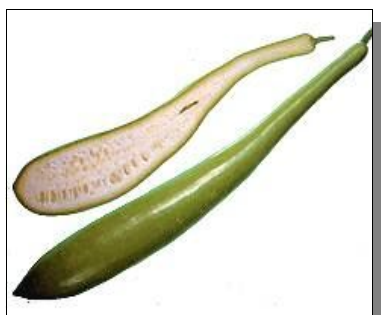
kaisoi

klaroen

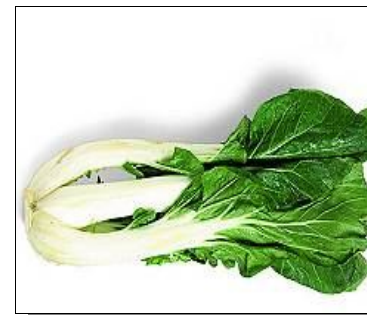
kouseband

laukie

oker

paksoi

pompoen

soepgroente

sopropo

spinazie

soekwa

tajerblad

Surinaamse reptielen (Slangen, kaaimannen, enz)

daguwe sneki

heigronaboma

makka sneki

owrukuku sneki

pokai sneki

saka sneki

takrutitei sneki

watra aboma sneki

bigi pokai sneki

alataman

busi swipie

leguaan

sapakara

brilkaaiman

wigkop kaaiman

dwergkop kaaiman

Surinaamse apen

babun

berg keskesi

bisa

keskesi

kwatta aap

monki monki

saguwintje

wanaku

Surinaamse roofdieren

blaka tigrikatti

busidagu

hei tigrikatti

peni tigri

tigri katti

krabdagu

Enkele Surinaamse vogelsoorten

anaki

anamu

bergi twatwa

bigi karufowru

blaka ede petpet

blawkepanki

blawki

busdoksi

busikaw

busi skowtu

grietjebie

jack

kori kori

kuyake

picolet

powisi

roti

srio

twa twa

Recepten

Gestoofde kwikwi met zoutvlees

Ingrediënten / benodigdheden: 8 grote kwikwi's, 1 grote ui, 50 gr margarine, 100 gr zoutvlees, citroensap of azijn, 1 madam Janet peper, 2 takjes selderie (soepgroente), 1 tomaat.

Het zoutvlees voorkoken en klein snijden of in water 1 uur laten staan om te ontzouten. De kwikwi's schoonmaken, wassen met lemmetje of verdunde azijn en inzouten. Na een half uur het zout afwassen en de kwikwi's koken met zoveel water dat ze half onder staan. De schubben moeten net loslaten.

De vissen ontschubben en laten uitlekken. De margarine bruin laten worden. De uitgelekte kwikwi hierin even bakken en uit de pan halen. De fijngesnipperde ui en het in stukjes gesneden zoutvlees bakken. De gesneden tomaat en soepgroente toevoegen en meebakken. De vissen weer in de pan doen en met het visnat en de peper gaar stoven met enkele druppels citroensap of azijn.

U kunt ook het zoutvlees heel klein snijden en de kwikwi's hiermee vullen.

Pom (6-8 personen)

Ingrediënten / benodigdheden: 1 panklare kip, 4 grote tajers, 3 grote tomaten of 4 eetlepels tomatenpuree, 1 pakje margarine, (1 lepel suiker), 2 stuks uien, (250 gr zoutvlees), 2 kippenblokjes, peper, zout, nootmuskaat, sap van 2 sinaasappelen of 2 zuuroranjies.

De kip in stukken snijden, wassen en afdrogen. De stukken kip met een mengsel van peper, zout en nootmuskaat inwrijven. Het zoutvlees in stukjes snijden en het zout laten uittrekken. De margarine heet maken en hierin de kip bruin bakken. (Het zoutvlees meebakken). Het vlees uit het vet halen.

De gesnipperde ui en stukjes tomaat bakken. Het vlees er weer bij doen, 2 glazen water hieraan toevoegen met de blokjes. Alles zachtjes stoven met een verse geurige ge peper.

De tajers dik schillen, wassen, raspen of malen. Het sap erdoor roeren om verkleuring te voorkomen. Het vlees op smaak afmaken en uit de jus halen. Een deel van de jus vermengen met de tajer. iets suiker hieraan toevoegen en deze op smaak afmaken met zout en zwarte peper. In een beboterde vuurvaste schaal of een gaaf geëmailleerd blik de helft van de tajer massa doen. Hierop de stukken kip (en zoutvlees) rangschikken.

Met de overige tajer massa bedekken. De pom nu overgieten met jus en in een hete oven gaar en bruin bakken. De pom is gaar wanneer een mes er in gestoken, een bruin papje vertoont. (Ongeveer 1,5 uur).

Als men na het raspen merkt, dat de tajers "jeuken" kan dit soms verholpen worden, als het niet heel erg is, door een scheutje rum of lemmetjesap te gieten in de tajer of een fles sodawater, of een rauwe groene banaan in stukjes snijden en hier en daar in de pom stoppen en meebakken.

Jilebi

Ingrediënten / benodigdheden: 500 gram blom 15 gram gist (1 volle lepel) 2 theelepels kaneel suiker 1 glas lauw water een dikke suikerstroop gekookt van 250 gram suiker bak-olie.

Bereidingswijze: De gist met een beetje water oplossen met 2 theelepels suiker. De blom zeven, een kuiltje in het midden maken en hierin de opgeloste gist gieten. Bij beetje, al roerende, het lauwe water toevoegen. Het beslag goed luchtig kloppen en een nacht laten rijzen. De volgende dag een weinig kloppen en zoveel water toevoegen, dat het beslag makkelijk van een lepel afloopt.

De olie dampend heet maken. Het beslag bij beetje in de olie: gieten. Spiraalvormig gedraaide figuurtjes vormen, door 3 of 4 keer onder het gieten een draaiende beweging te maken. Deze lichtbruin bakken, laten uitlekken en 5-7 minuten in de suikerstroop laten staan.

Serveren – opdienen: Als ze koud zijn, mogen de koekjes niet kleverig, maar moeten met een droog suikerlaagje bedekt zijn.

Phoe yong hai

Ingrediënten / benodigdheden voor de omelet: 5 eieren, 1 uitje, gesnipperd, zout, Chinese poeder.

Ingrediënten / benodigdheden voor de vulling: 0,5 pond gepelde garnalen, zout, 2 uitjes, gesnipperd, 2 teentjes knoflook, gestampt, 125 gr kool, 125 gr bonen, mespunt zwarte peper, 2 takjes soepgroente, 4 eetlepels olie of margarine.

Ingrediënten / benodigdheden voor de saus: 3 eetlepels tomatenketchup, 4 theelepels blom, 1 teentje knoflook, gestampt, 8 eetlepels water (1 dl), 2 theelepels verdunde azijn, 1 theelepel suiker, zout.

Omeletten: Olie of margarine heet laten worden. Ui fruiten en de eieren loskloppen met zout en Chinese poeder. Ui-omeletjes bakken.

Vulling: De knoflook en uitjes fruiten. De garnalen hierin smoren. De in blokjes gesneden groente en de grof gesneden soepgroente erbij doen. Zwarte peper en zout naar smaak toevoegen.

Saus: Een mengsel maken van de tomatenketchup blom, knoflook en azijn. Op smaak afmaken met suiker en zout en water. Dit mengsel gaar laten koken onder voortdurend roeren. De omeletten vullen met de klaargemaakte groenten. In tweeën vouwen en de saus hierover gieten. Phoe Yong Hai warm opdienen.

Sambal telor

Ingrediënten / benodigdheden: 4 hard gekookte eieren, 1 bosje sjalotjes, 1 teentje knoflook, zout, 0,5 glas kokosmelk, een stukje laos, 0,5 theelepel djinten, 0,5 theelepel ketoembar, 1 rode peper, 2 lepels olie.

De hard gekookte eieren halveren en omgekeerd op een schaal leggen. De fijn gesneden sjalotjes, 1 teentje knoflook, de fijn gesneden of fijn gestampte laos, djinten en ketoembar, wat zout en 1 fijn gesneden rode peper zonder zaadjes fruiten in de olie.

De kokosmelk erbij doen en het sausje op vuur laten tot het gebonden is. Daarna dit sausje over de gehalveerde eieren gieten. U kunt ook in plaats van de eieren te halveren, de hard gekookte eieren enige tijd (ongeveer 10 minuten) heel in het sausje op een zacht vuurtje laten meesudderen.

Zalmballetjes

Ingrediënten / benodigdheden: 1 blik rode zalm, 1 tomaat, 1 theelepel tomatenpuree 2 sneetjes geweekt brood of 1 gaar gekookte aardappel, paneermeel of blom, 1 ei, 1 zout, zwarte peper, 50 gr margarine.

Het geweekte brood uitknippen en fijnprakken. De ten met de tomaat en bij de zalm doen. Eveneens de tomatenpuree, zoutpeper en het fijngeprakte brood. Alles samen mengen met het ei en afmaken. Van dit mengsel balletjes vormen. Deze paneren of door blom wentelen. Aan alle kanten bakken in de margarine.

Bij gebruik van aardappel deze eerst tot puree maken

Vispastei

Ingrediënten / benodigdheden: voor het deeg: 150 gr blom, 75 gr boter of margarine, 1 tikje zout, 0,5 dl ijswater, 2 afgestreken theelepels bakpoeder.

voor het vulsel: 1 kg vis, 2 hard gekookte eieren, 1 takje soepgroente (selderie), 2 bouillon of kippeblokjes, 1 verse madam Janet peper, 1 laurierblaadje, 0.5 ui, 1 theelepel piccallily, 2 augurken, 1 theelepel kappers, 1 scheut worcestersaus, zwarte peper, zout, 1 rauw ei.

Bereiding deeg De boter tot room roeren en bij gedeelten heet water toevoegen tot alle water is opgenomen in de boter. De blom met de bakpoeder zeven en erbij doen. Het deeg heel dun uitrollen op een met blom bestoven aanrecht. Een laag deeg in een beboterd cakeblik of vuurvaste schaal doen. Hierop de vulling en plakjes ei leggen. Het geheel bedekken met een dun laagje deeg en de rand netjes afwerken. In een voorverwarmde oven in plm. 45 minuten de . pastei goudgeel bakken.

Bereiding vulsel. De vis schoonmaken op de bekende manier. Smoren in 100 gr margarine met stukjes ui, soepgroente, verse peper, 1 laurierblad en 2 à 3 bouillonblokjes. Ongeveer 15 minuten smoren. De graten en vellen verwijderen en de vis in stukjes verdelen. De vis mengen met de fijngesneden augurken, kappers, theelepel piccallily en scheut worcestersaus. Het rauwe ei erdoor roeren. De massa afproeven en op smaak afmaken.

N.B. Deze vulling kan ook zonder korst in een beboterde vuurvaste schaal gedaan worden. De bovenkant bestrooien met paneermeel en klontjes boter bovenop. De pastei in een hete oven goudgeel bakken.

Hotels

AA BE CE HOTEL Mahonylaan 55 Paramaribo 42 08 51 of 42 08 52 fax 477588 website www.hotelaabece.com	HOTEL DE LUIFEL Gondastraat 13 Paramaribo 43 99 33 fax 43 99 30 website: www.de-luifel.com	Hotels / Guesthouses NIET in Paramaribo
		Uitstekende hotels . Luxe
AMARILLO HOTELS Bonistraat 103 Geyersvlijt Paramaribo 55 13 33 of 8858674 of 858 51 81/55 13 34 fax 55 13 33	KRASNAPOLSKY HOTEL Domineestraat 39 p o box 1866 Paramaribo 47 50 50 fax 42 01 39	SULLIES SUITES Henck Arronstraat 23 Paramaribo 52 05 22/52 05 25 fax 52 05 24
AMBASSADOR HOTEL & CASINO dr S Redmondstraat 66-68 paramaribo 47 75 55 fax 4775 55	KRISTAL APARTMENTS NV Kristalstraat 49 Paramaribo 55 02 00 ext 21 fax 5512 44	TORARICA HOTEL CASINO mr I j Rietbergplein 1 p o box 1514 Paramaribo 47 15 00 fax 42 19 70/41 16 82
IR AMEERALI HOTEL EXPLOITATIE MIJ Maynardstraat g g 32-36 Nickerie 231212 of 23 16 42 / 23 29 50 fax 23 10 66	LELY HILLS CASINO & HOTEL Sastrodisoemoweg 4 Lelydorp Wanica 36 81 97 of 31 25 42 of 36 62 89 fax 31 25 43	TRAN ELITE HOTEL- APARTMENTS Jacques Gompertstraat 143 Paramaribo-noord 45 82 75 of 45 82 76/865 01 14 fax 45 82 74
HOTEL DE VESTING Balatastraat 6 nw Nickerie 23 12 65	QUEEN'S HOTEL & CASINO Kleine Waterstraat 15 Paramaribo 47 49 69/47 49 67 fax 47 06 23	ZEELANDIA SUITES Kleine Waterstraat la Paramaribo 42 46 31 fax 42 47 90
ECO RESORT INN Cornelis Jongbawstraat 16 p o box 2998 Paramaribo 42 55 22 fax 42 5510	SAVOIE HOTEL Johannes Mungrastraat 25 Paramaribo 43 24 95 fax 43 47 03	

Guesthouses

AALMA RIMA APPARTEMENTEN COMPLEX Kawemhakanstraat 27 Uitvlugt Paramaribo 43 17 62 of 31 12 77 fax 31 12 78	ALBERGO ALBERGA GUESTHOUSE mr f hr Lim a postraat 13 p o box 1524 paramaribo 52 00 50 of 888 66 59 fax 47 42 86	KIWI GUESTHOUSE Mahonylaan 88a Paramaribo 421374 of 421313
BALI INN Maripalaan 8 Houttuin Paramaribo 30 70 44 of 851 55 91	AMICE GUESTHOUSE Gravenberchstraat 5 Paramaribo 434269 of 310911 fax 434289	LISA'S GUESTHOUSE Burenstraat 6 Paramaribo 47 69 27
DIVAN GRANTEL Stanvastestraat 12 Zorg & Hoop Paramaribo 40 30 50 of 40 07 65 fax 401010	BEMOG GUESTHOUSE van Lansbergestraat 20 Paramaribo 424585 of 8515591	PARADISO INN GUESTHOUSE Keizerstraat 206-208 p o box 13492 Paramaribo 42 4311 of 52 0094 fax 52 0093
JADE GUESTHOUSE Gronfolostraat 16 Paramaribo 40 49 22 of 852 32 84 fax 40 49 22	C-CORNER 4-6 hk Hoekstra-/ Ming doelmanstraat Paramaribo 45 0150 of 452924 of 8829831	Hotels /Guesthouses NIET in Paramaribo . Uitstekende hotels . Luxe .
PENSION MOETE verl Duisburglaan 57 Paramaribo 43 93 74 of 889 50 47 of 864 53 71	GUESTHOUSE STAY-CEY verl Hoogestraat 41 Paramaribo 412019 of 427116 fax 420561	
ROSE INN THE - LONG/SHORTSTAY HOTEL Indira Gandhiweg 652a km 21 Lelydorp Wanica 36 82 94 of 860 82 29	GUESTHOUSE TWENTY 4 Jesserunstraat 24 Paramaribo 42 0751 of 8555653	

Zeg het in 5 verschillende talen

Nederlands	Hindoestaans	Sranan	Saramaccaans	Aucaans
Ja	Hán	Ai / ya / iya	Aai	Aai / iya
Nee	Ná	No	Nõnõ	nono
Misschien	Sáit	Sontei, Kande	A kandë	Kande / Sonten
Pardon	Máf kar de	Pardon	Piimisi e!	Piimisi baa
't spijt me	Hamme akhre hai	Sari, jere	Mi habi mëni / mi seei e	A ati mi / piimisi ye
Dank U	Dhanhád	Mi taki danki / tangi	Gaan tangifii	Gaantangi fi i ye
Niets te danken	Kuch ná hai	A no noti	Na soni u tangi e	A ná abi daa
Dat is goed	Thik hai	A bun	A bunu	A bun
Het geeft niet	U kuch ná hai	A na trobi	Disa di soni dë	Fika a sani de
Dat is alles	Sab hai	Dati na ala	Hën nõõ / A kaba	A kaba
Wacht u even	Agor de	Wakti pikinso	Tan a biti mōõn	Dyonson ye
Komt u binnen	Aw bhittar	Kon insei / Psa kon.	Ko a wosu	Kon a ini osu
Kom hier	Hinyá áw	Kon dya	Ko aki	Kon
Wat wilt u?	Kauo cij leihe?	Sa yu wani?	Andi tjaai?	San i wani?
Wat?	Ká? / Kaun cij?	San?	Andi?	Sa na en?
Wie?	Ke?	Suma?	Ambë?	Sama?
Welk? Welke?	Kaun wálá?	Sortu wan?	Undi?	On di?
Wanneer?	Kab?	Oten?	Un juu?	On yuu? / On ten?
Hoe?	Kaise?	Fa?	Unfa?	On fa?
Waar?	Káhá?	Pe?	Naasë?	On se? / On pe?
Waarom?	Káhe ke?	Fu san ede?	Fandi mbei?	Fu saide?
Hoe lang?	Kab talak? Ketná din?	O langa?	Un langa	On langa
Hoe ver?	Ketná dur?	O fara?	Un longi / Unfa longi tjika	On pe te?
Luister!	Sun!	Arki bun!	Haika e!	Aliki!
Pas op!	Bacaihe! Dekhihe!	Luku bun!	Mëni i seei e!	Luku bun / Denki yu seefi!
Kijk (eens)!	Dekh!	Luku dya!	Luku aki!	Lukuya! / Nku ya!

Internetadressen van Surinaamse bedrijven/instanties enz.:

Apotheken • Soma Apotheek Automatisering / Computers • NV SITE automatisering • FinSol N.V. • Fourpoints • Helderweirt Consulting • CompuVision Autoverhuur • Autoverhuur Spac Banken / Geldzaken: • De Surinaamse Bank • Centrale Bank van Suriname • De Schakel coöperatie • Hakrin Bank • GODO Spaar en Krediet coöperatie Bedrijven • Alcoa/suralco • Cirkelgroup • Fernandes Softdrinks • R & P Business Group Bevolking • Afro Surinamers • Hindostanen • Javanen • Chinezen • Inheemsen • Boeren • Libanezen • Joden Dienstverlening • Financiele Admin Dienstverlening • Sarafina Hairstyle Guest House • Guest House Amice Handel • C.H.M. Suriname N.V. • FIRGOS SURINAME N.V. • HSDS • Rudisa International • Soeng Ngie & Co Hotels • Hotel Aa Be Ce	Internetprovider / Hosting • Cq-Link • Telesur Industrie • Carifruits • Sishado • INDECO N.V • Margarine- en Vettenfabriek • Parbo bier brouwerij • Randoe • SAB rum • Tropilab • Varossieau Overheidsinstanties: • Algemeen Bureau v.d. Statistiek • ADEK Universiteit • Belastingdienst • BOG Buro Openbare gezondheidszorg • Bureau Alcohol en Drugs • Centrale Bank Suriname • Ministerie van Financien • De Nationale Assemblée • Douane Suriname • EBS Online • Kabinet President • Ministerie van LVV • Ministerie van PLOS • Ministerie van TCT • Ministerie van Volksgezondheid • Numismatisch Museum • Planbureau • Pleeggezinnen Centrale • Korps Politie • Staatsolie • Tourism Foundation Medisch / Gezondheid: • Academisch Ziekenhuis • BOG Buro Openbare gezondheidszorg • Flying Dentists • Medische zending • Ministerie van Volksgezondheid Non profit • BVSS Bedrijven Vereniging Sport en Spel • Camrodd • Jepi de • Kennedystichting • Stichting Thuiszorg • Esther Stichting

Restaurants / eetgelegenheden

ALA BRAFU SOEP BAR & EETHUIS

van Idsingastraat 101 tel: 859 83 65

AMIGO RESTAURANT

Atoedendoestraat 5 tel: 47 93 04

BINGO PIZZA

Jagernath Lachmonstraat 9 tel: 40 01 83

CHEVAY

Mahonylaan 106a Tel: 47 36 72

CRYSTAL RESTAURANT

Kwattaweg 393 Tel: 43 24 41

DUMPLING NO 1

dr J F Nassyalaan 12 Tel: 47 79 04

FA TAI RESTAURANT

Maagdenstraat 64 Tel: 47 3917

JASMINE RESTAURANT

Kleine Dwarsstraat 85 b Tel: 47 35 58

KFC

Wilhelminastraat 62 Tel: 42 44 67

KWAN TAI RESTAURANT

Kwattaweg 428 Tel: 43 53 23

LING'S FOOD CORNER

Lalla Rookhmall unit 7 Tel: 49 38 09

MIX FOOD RESTAURANT

Zeelandiaweg 1 Tel: 42 06 88

ORIGINAL DAY & NIGHT

Zwartenhovenbrugstr. 198-200 Tel: 42 46 57

PANNEKOEK & POFFERTJES CAFÉ

Sommelsdijkstraat van 11 Tel: 42 29 14

AMARILLO BAR/RESTAURANT

Bonistraat 103 tel: 55 13 33

ANTHONY'S CORNER

Domineestraat 44 tel: 42 28 28

CHARELLE GRAND CAFÉ

Kleine Dwarsstraat 85b tel: 42 00 64

CHI MIN RESTAURANT

Cornelis Jongbawstraat 83 Tel: 41 21 55

DOK 204 RESTAURANT

Anton Dragtenweg 204 Tel: 31 14 62

EETCAFE DE TAMARINDE

dr s Redmondstraat 48-50 Tel: 47 39 45

FUSION RESTAURANT

Jozef Israelstraat 43 Tel: 45 42 49

JAWA INDONESISCH RESTAURANT

Kasabaholoweg br 7 Tel: 49 26 91

KIEM HING DIM SUM RESTAURANT

Grote Combeweg 30 Tel: 47 35 65

LEE YON KU KOREAN RESTAURANT

Mahonylaan 12 – 14 Tel: 47 98 34

MAMBO GRILL

Kleine Waterstraat 5 Tel: 42 44 68

NEW GOLDEN CROWN RESTAURANT

Gompertstraat 40 Tel: 55 16 38

PALM PALACE RESTAURANT

Cornelis Jongbawstraat 34-36 Tel: 47 64 27

PARK AVENUE RESTAURANT

Commissaris E Roblesweg 10 Tel: 45 37 88

PIZZA HUT

Wilhelminastraat 60 Tel: 42 44 44

ROLINE'S RESTAURANT

Maretraiteweg 23 Tel: 47 38 04

ROYAL CITY RESTAURANT

Gompertstraat 126 Tel: 551160

SARINAH INDISCH RESTAURANT

verl Gemenelandsweg 187 Tel: 43 06 61

SPANHOEK TERRAS

Domineestraat 2 Tel: 42 71 22

'T VAT

Kleine Waterstraat 1 Tel: 42 46 31

ULSTREL CAFE-RESTAURANT

Hofstraat 24 Tel: 47 06 46

 WAAGGEBOUW RESTAURANT

Waterkant 5 Tel: 47 45 14

WOLLY'S NV

Wilhelminastraat 147 Tel: 42 09 90

YANG FOENG RESTAURANT

Kwattaweg 306 Tel: 53 25 68

POPEYES

Domineestraat 39 Tel: 42 64 01

 ROTI SHOP JOOSJE

Zwartehovenbrugstraat 9 Tel: 47 26 06

SABORELLA

Plutostraat 104-106 Tel: 45 36 04

SHIN KONG RESTAURANT

Gompertsstraat 16 Tel: 45 35 69

SPICE QUEST

dr J F Nassylaan 107 Tel: 52 07 47

THUMBS UP SURINAMESE FOOD

Poncianalaan 16 Tel: 49 49 30

UN PATU

Maagdenstraat 2 Tel: 42 40 00

WENDY'S INDISCH RESTAURANT

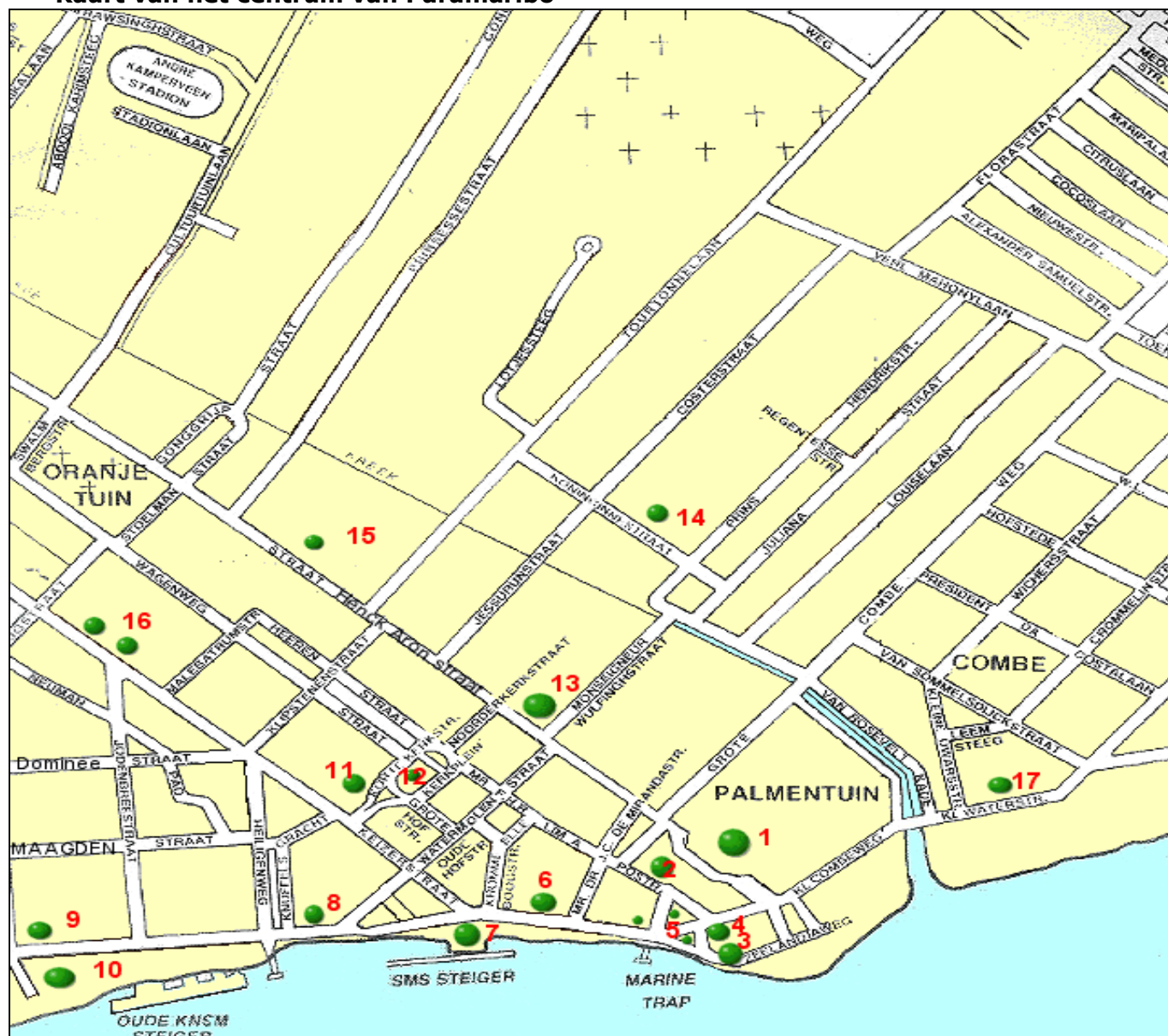
hk Jupiterstraat / Coronastraat Tel: 45 03 54

X-AVENUE

Jozef Israelstraat 27 Tel: 45 27 00

Kaart van het centrum van Paramaribo

1. Presidentieel Paleis met daarachter de Palmentuin	10. Centrale markt
2. Onafhankelijkheidsplein met standbeelden van Lachmon en Pengel	11. Hoofdpstkantoor
3. Fort Zeelandia	12. Hervormde kerk en Helstone monument
4. De Nationale Assemblée	13. Kathedraal
5. Monument voor gevallen, vlaggenplein en Cornerhouse	14. St. Vincentius ziekenhuis
6. Centrale Bank v. Suriname	15. 's Lands Hospitaal
7. Waag gebouw	16. Synagoge en Moskee, vredig naast elkaar
8. Monument v. de Revolutie	17. Sun and Forest touroperator
9. Lutherse kerk	